

AGATA CHIFOR

FASCINAȚIA CULORII

PICTURA ARTISTULUI

NICULAE ADEL

pictor NICULAE ADEL
niculae.adel@gmail.com
tel.: 0766 311 940

AGATA CHIFOR

**FASCINAȚIA
,
CULORII**

**PICTURA ARTISTULUI
NICULAE ADEL**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CHIFOR, AGATA

Fascinația culorii : pictura artistului Nicolae Adel / Chifor Agata. - Oradea : Primus, 2013
ISBN 978-606-8318-58-5

75(498) Adel,N.
929 Adel,N.

Alte cărți publicate:

Oradea barocă, Edit. Arca, Oradea, 2006

Imaginarul sacru la Oradea între tradiție bizantină și baroc,
Edit. Arca, Oradea, 2008

Alegorii, simboluri și decorații în arta barocă orădeană,
Edit. Muzeului Țării Crișurilor, Oradea, 2011

Ioan Moga- istoric, Edit. Primus, Oradea, 2012

Catalog apărut cu sprijinul financiar al Direcției Social-Comunitare
Bihor și al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea
Culturii Tradiționale Bihor

Tipărit de

METROPOLIS

Oradea, str. Nicolae Jiga nr.31

Tel.: 0729 845 160, Tel./ Fax: 0259 472 640

e-mail: metropolis@rdsor.ro

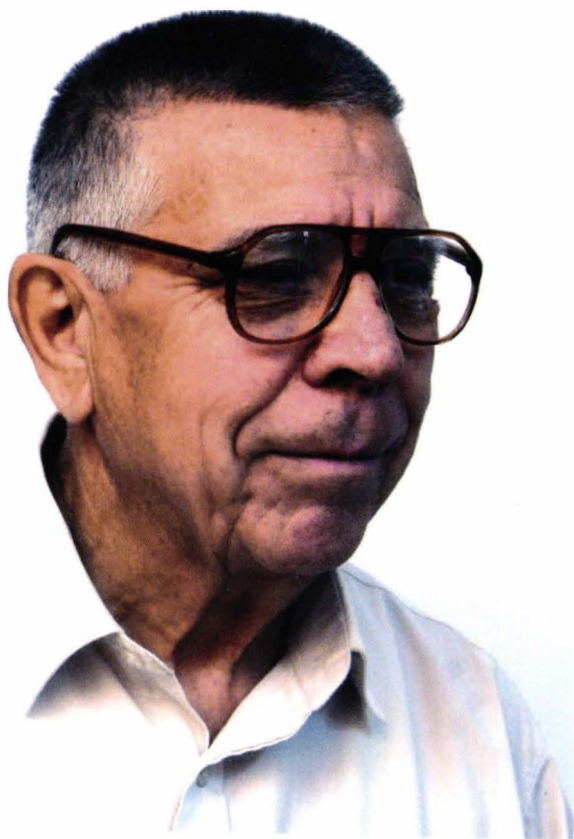
AGATA CHIFOR

**FASCINATIA
CULORII**

**PICTURA ARTISTULUI
NICULAE ADEL**

**EDITURA PRIMUS
ORADEA, 2013**

Motto:

“Orice peisaj este o stare a sufletului.”

Henri Frederic Amiel

“ Natura nu trebuie să o imiți, nici să o copiezi, trebuie să lucrezi în felul ei. ”

Ștefan Luchian

CUPRINS

<i>Considerații preliminare.....</i>	<i>p.9</i>
<i>Peisaje inspirate din universul satului ardelean.....</i>	<i>p.13</i>
<i>Peisajul acvatic.....</i>	<i>p.23</i>
<i>Peisajul citadin.....</i>	<i>p.26</i>
<i>Niculae Adel- Pictor al florilor.....</i>	<i>p.28</i>
<i>Naturi statice cu fructe și legume.....</i>	<i>p.31</i>
<i>Compoziții abstracte.....</i>	<i>p.33</i>
<i>Date biografice.....</i>	<i>p.35</i>
<i>Opinii.....</i>	<i>p.38</i>
<i>Fascination of color. The painting of artist Niculae Adel Abstract.....</i>	<i>p.60</i>
<i>Fascination pour la couleur. L'oeuvre du peintre Niculae Adel Resume.....</i>	<i>p.62</i>
<i>A színek varázsa. Niculae Adel festőműködésága Összefoglalás.....</i>	<i>p.64</i>
<i>Farbfaszination- das werk des künstlers Niculae Adel Zusammenfassung.....</i>	<i>p.66</i>
<i>Planșe.....</i>	<i>p.69</i>

CONSIDERAȚII PRELIMINARE

Unul dintre pictorii orădeni reprezentativi, Niculae Adel și-a conturat un profil plastic distinct, original, rezultat al unei prodigioase activități de creație. Originar din Prahova, orădean prin adopție, artistul a beneficiat de îndrumarea cunoscutului pictor orădean Kristóffi János, fiind unul din discipolii preferați ai acestuia. La fel ca și maestrul său, Niculae Adel s-a afirmat ca o prezență distinctă și constantă în peisajul plastic orădean, participând la un număr impresionant de expoziții personale și colective.

Continuând o parte din direcțiile profesorului său, îndeosebi în sfera peisajului și a naturii statice, dar într-o gamă cromatică predominant caldă, stenică, artistul și-a conturat un stil personal prin care a contribuit la îmbogățirea expresiei plastice a peisajului bihorean. Îndeosebi peisajele, respectiv compozițiile cu flori sau fructe, *leit-motive* ale creației sale, l-au preocupat permanent, reflectând fiecare în parte modificările de viziune și stil.

Adept al integrării afective, emoționale a artistului în subiectul reprezentat, pictorul Niculae Adel se individualizează prin capacitatea de a poetiza temele majore ale discursului său plastic. Astfel, atât peisajele după natură, cât și compozițiile de atelier reflectă sensibilitatea și lirismul pictorului prin nuanțe luminoase, pastelate și un raport echilibrat, total lipsit de stridențe între culorile calde și cele reci. Prin intermediul tonalităților calde și luminoase tablourile transmit privitorului spontaneitatea impresiei, senzația de prospețime și vitalitate a universului vegetal, un sentiment reconfortant de liniște sufletească și contopire cu natura.

Încă din copilărie, artistul a avut înclinații deosebite pentru desen și pictură. Deși s-a consacrat unei cariere în domeniul medical, Niculae Adel nu și-a uitat niciodată marea pasiune pentru pictură. Aceasta l-a determinat să se înscrie în 1977 la Școala Populară de Artă din Oradea, secția Pictură, pe care a absolvit-o în 1980, sub coordonarea reputatului pictor orădean Kristóffi János. Încă de atunci pictorul s-a remarcat prin talentul și conștiințiozitatea sa, beneficiind

de aprecierea profesorului său. Referindu-se la acea etapă din destinul său profesional, pictorul Kristóffi János își amintește că Niculae Adel “era foarte conștiincios, dornic de a deprinde tainele picturii. Avea o mare dragoste pentru peisaj, astfel încât organiza frecvent ieșirile în natură, în cadrul orelor de practică pentru a transpune frumusețile peisajului bihorean. După absolvire și-a continuat cu multă dăruire pasiunea pentru pictură, remarcându-se printr-o bogată activitate expozițională. Sunt mândru că am avut un asemenea discipol talentat și perseverent, un model pentru colegii săi artiști plastici...M-a impresionat întotdeauna sensibilitatea limbajului său cromatic, poezia și armonia culorilor calde, luminoase și în același timp discrete care îți dau o stare de liniște sufletească și evaziune din cotidian”.

În următorii ani artistul desfășoară o activitate constantă în cadrul Cenaclului de artă coordonat de regretata plasticiană Elisabeta Szekely Apperger precum și al Asociației Artiștilor Plastici Bihoreni; participă la aproape toate competițiile locale și naționale de pictură, fiind recompensat de fiecare dată cu premii. Concomitent, este prezent la expozițiile de grup ale medicilor și farmaciștilor din România desfășurate pe parcursul anilor 1984-1989 la Oradea, Brașov, Cluj Napoca și Constanța.

În elaborarea stilului timpuriu, Niculae Adel a primit un impuls formativ din partea maestrului orădean Kristóffi János, a cărui influență este vizibilă în atmosfera “cețoasă”, o anumită lejeritate și fluiditate a tușei, precum și în nuanțele pale, estompate, specifice lucrărilor din prima fază. Încă de la început, artistul și-a elaborat o manieră personală de abordare. Peisajele și naturile statice cu flori, ce dovedesc încă de pe acum un simț înăscut al culorii, sunt alcătuite într-o tușă fină, estompată, ce conferă impresia de evanescență și transparență. Gingășia și sensibilitatea particulară a culorilor, sinceritatea și spontaneitatea exprimării, capacitatea de poetizare a subiectelor sunt evidente.

Pasiunea pentru artă, dorința de autoperfecționare l-au motivat pe artist să fie o prezență nelipsită la taberele de creație locale și naționale (Slănic Prahova, Șuncuiuș, Tinca, Valea Brătcuței etc.), adevărate școli ale picturii în aer liber, prilejuri pentru exersarea și reevaluarea continuă a subiectului predilect- *peisajul*.

După o serie de participări la expoziții colective la Oradea, Ploiești și Constanța, Niculae Adel își organizează în anul 1983 prima expoziție personală la Oradea. Cronicile plastice de atunci remarcă maturitatea exprimării plastice, delicatetea și lirismul culorilor, finețea tușei, blândețea și rafinamentul acordurilor cromatice, atmosfera “cețoasă” a tablourilor.

Un moment important în cariera artistică a pictorului l-a constituit Expoziția personală din octombrie 1985 la Galeria de Arte Plastice Oradea și Sala Dalles din București (15-25 noiembrie 1985), ultima deschisă de criticul de artă Radu Ionescu. Apreciind valoarea lucrărilor expuse, acesta afirma: “Suita de pânze reprezentând cu precădere peisaje din Bihor, punctată cu naturi moarte (flori sau fructe) a luminat Sala Dalles din București, cu puterea pe care o comunică adevărata artă”¹. Sunt relevante în acest sens și cuvintele elogioase ale reputatului pictor Traian Brădean, care, în caietul de impresii al expoziției, afirma că este “impresionat de sentimentul curat transpus în pictura domnului Niculae Adel. Cred că nu este vorba numai de sinceritate, ci și de simțul de a-și dispune formele și culoarea într-un fel echilibrat, propriu. Mă bucur că l-am cunoscut pe autor și discutând despre pictură și subiect am simțit bucuria pură pe care artistul o trăiește când pictează.”

Deosebit de prolific, autor a peste 1000 de tablouri, Niculae Adel se afirmă ca o prezență constantă în peisajul artei plastice orădene. Cu toate că și-a început activitatea artistică la maturitate, pictorul a organizat un număr impresionant de expoziții personale, cele mai multe la Oradea, dar și la Salonta, Beiuș, Ștei, Zalău, Cluj, Hyvinkaa (Finlanda), evenimente care i-au prilejuit îmbogățirea și diversificarea continuă a cromaticii, temelor și stilului.

Pictorul a acceptat deopotrivă provocarea competițiilor de artă plastică, fiind recompensat de-a lungul timpului cu numeroase premii și distincții locale și naționale (Premiul I și Premiul III, 1985; Premiul I, 1986; Premiul II - *Pictură și Compoziție*, 1987; Premiul II - *Peisaj și Natură Statică*, 1987; Premiul II, 1988; Premiul II, 1989; Premiul III la Concursul de pictură “Grigorescu 2007”, Cluj-Napoca).

---

¹ R. Ionescu, în *Niculae Adel. Lucrări de suflet, Catalog de expoziție*, 2008

În octombrie 2012 pictorul și-a deschis cea de-a 26-a expoziție personală la Galeria de Arte Vizuale din Oradea. Intitulată *Fascinația culorii*, ea a reunit o selecție de 47 de lucrări, majoritatea inedite, apreciate elogios de artiști și criticii de artă.

Tablourile din creația recentă ilustrează atât sensibilitatea coloristică a artistului, cât și modificările intervenite în stilul său. Prin reverberația nuanțelor calde de ocru și brunuri-cărămizii, seria de peisaje închinată *Toamnei* evidențiază bogăția și diversitatea paletelor cromatice. Lucrări ca *Peisaj la Drăgești*, *Malul Crișului*, *Cascada* denotă evoluția spre un stil pictural sintetic. Expresia ușor abstractizată a acestora se datorează unor tușe de șpaclu ample și renunțării la detaliile ne semnificative.

Convins că artistul trebuie să se consacre în întregime studiului naturii, Niculae Adel a recurs constant la această sursă majoră de inspirație creatoare. Pictor-poet al naturii, Niculae Adel își reînnoiește viziunea, cu fiecare lucrare, în funcție de specificul temelor și locurilor redade, având însă o evidentă preferință pentru momentele statornice, de poezie calmă din viața universului natural. Serene și optimiste, în acorduri cromatice delicate și tonice, peisajele par cufundate într-o liniște atemporală, ce îndeamnă la contemplație și reverie.

Naturile statice cu flori, fructe și legume reflectă aceeași dominantă lirică a discursului plastic, o poezie a cotidianului și un fin spirit de observație în care se reflectă admirația artistului față de infinita varietate a formelor și culorilor naturii. Ca și peisajele, ele sunt pictate veridic, cu o cromatică bogată, în tonuri calde, luminoase, vădind respect față de materialitatea, specificul texturii și al coloritului. Compozițiile impresionează de fiecare dată printr-o grație firească, lipsită de ostentație, o accentuată senzație de firesc și autentic.

În prezent opera artistului continuă să se îmbogățească cu noi lucrări de valoare; însemne pastelate ale dragostei pentru viață, natură, lumină și culoare a creatorului lor, ele au darul de a se afla în rezonanță cu cele mai profunde aspirații de frumusețe, armonie și puritate ale sufletului uman.

PEISAJE INSPIRATE DIN UNIVERSUL SATULUI ARDELEAN

Înscriindu-se în marea tradiție coloristică a picturii moderne românești ilustrată de Grigorescu, Andreescu, Luchian, pictorul Niculae Adel este adeptul unei viziuni predominant lirice, panteiste asupra naturii, în deplin acord cu propriul temperament, senin și contemplativ.

Ca și mentorul său Kristóffy János, Niculae Adel își exprimă în întreaga creație preferința pentru limbajul clasic, dar viabil al unei picturi figurative de cea mai bună calitate, evidentă și în maniera de abordare a celor două domenii principale: *peisajul* (natural și citadin) și *natura statică* (cu flori, fructe, legume sau obiecte).

Principala vocație a pictorului o constituie *peisajul*. Fascinat de această formă pură, clasicizată a picturii, Niculae Adel și-a format un stil propriu de lucru, similar celui din perioada de geneză a picturii moderne impresioniste. Îndrăgostit de natură, artistul își concepe lucrările, asemenea *peisagiștilor* autentici, în contact nemijlocit cu frumusețile ei, descoperind la fața locului aspectele și momentele care rezonează cu propria sensibilitate.

Pasiunea pentru pictura în aer liber, bucuria de a picta în mijlocul naturii este fundamentală pentru definirea stilului și a modalității de lucru a artistului; el așterne culorile cu rapiditate, modificând imaginea de ansamblu sub efectul inspirației de moment, dar și în funcție de modificările de lumină, culoare, atmosferă. Dacă pădurea de la Fontainebleau și împrejurimile sale constituiau pentru pictorii de la Barbizon izvorul inspirației picturale, pentru Niculae Adel acest rol îl are *peisajul sătesc ardelean* cu pitorescul calm și liniștitor al priveliștilor sale montane, de deal sau șes, surprinse în bogăția infinită a metamorfozelor cromatice generate de anotimpuri sau diferitele momente ale zilei. În lucrările sale nu întâlnim niciodată exotismul spectaculos al naturii sălbatice sau exuberante, ci mai ales frumusețea calmă, senină și patriarhală a *peisajului ardelean*, animat de silueta unor biserici sau modeste căsuțe de țară.

Taberele de creație la care a participat constant de-a lungul anilor (Slănic Prahova, Șuncuiuș, Valea Brâncuței, Tinca etc.) i-au oferit de altfel prilejul de a realiza numeroase peisaje de inspirație rurală.

Indiferent de aspectul immortalizat pe pânză, peisajele transpun privitorul într-o stare de liniște, evaziune, de contopire intimă cu natura. Pictorul însuși își propune ca prin arta sa “ să aducă în casele oamenilor liniștea și acea dorință permanentă a lor de a contempla natura ”. Prin lirism, lucrările devin echivalente plastice ale motivului din natură, oglinzi ale unor trăiri sufletești definitorii pentru sensibilitatea introspectivă a artistului. Datorită unui efort coordonat, constant, rezultat al unor decenii de activitate creatoare, Niculae Adel a realizat sute de tablouri, consacrate celor mai variate aspecte ale peisajului sau naturii statice, putând fi considerat asemenea maestrului său Kristoffi, unul dintre cei mai prolifici pictori orădeni.

Sensibilitatea artistului rezonază în fața măreției și frumuseții priveliștilor oferite de natură. Referindu-se la sentimentul consubstanțialității dintre artist și natură în momentul de inspirație și elaborare a lucrării, pictorul afirmă că: “ în fața peisajului trăiesc un moment dumnezeesc, în care ies din spațiul existențial, o lume doar a mea, *Eu și peisajul*, în care clipele se scurg fără să-ți dai seama, în armonie, visare, liniște. În aceste momente uit de mine și de întreg mediul înconjurător, altul decât peisajul. Aceste momente le pot compara cu audierea unei simfonii”.

Asemenea impresioniștilor, peisajul este pentru Niculae Adel obiectul unei observații în termeni de lumină și culoare, pictorul încercând să transpună pe pânză instantanee din viața naturii aflată într-o perpetuă metamorfoză formală și coloristică. De altfel, *plein-airismul*, vitalismul culorilor și al tușei, fluiditatea atmosferei trimit la stilul impresionist.

Așa cum consideră artistul, lucrările sale nu sunt niciodată o copie a realității, ci sunt transfigurate de propria percepție, sensibilitate și imaginație, de impresiile spontane primite în mijlocul naturii. Uneori de o uimitoare simplitate, peisajele sunt restructurate în conformitate cu viziunea compozițională și coloristică a artistului, care le investeste cu trăirile proprii, reușind să le insufle viața și atmosferă. Pictorul transpune plastic aspectele generale, o schiță compozițională a peisajului văzut în ansamblu, dar de fiecare dată,

elementele componente sunt reorganizate într-o sinteză nouă, originală, în funcție de viziunea personală și starea de spirit a momentului de creație. Interpretarea lirică este însă fundamentală în efortul de transpunere plastică a peisajului. În acest sens, regretata plasticiană Elisabeta Szekely, mentor al artistului afirma că “ imaginea plastică se impune ca o tălmăcire, mereu nouă a sentimentului încercat de artist în fața lumii înconjurătoare. Adel Niculae redefinește peisajul din perspectiva unui temperament liric ”.

În legătură cu motivația interioară și finalitatea picturii sale, artistul afirmă că pictează “ pentru satisfacția mea interioară și din dragoste pentru culoare, care mă motivează, dându-mi bucuria de a trăi. Iubesc natura, armonia culorilor calde ce îmi dau liniște și speranță, iar activitatea mea artistică se regăsește în dragostea pentru natură; pictura la șevalet în mijlocul naturii mă revigorează și mă armonizează cu viața și mediul înconjurător.”

În ansamblul creației predomină interesul pentru peisajul montan sau de șes învăluit în strălucirea intensă a zilelor de vară, dar și în ambianța nostalgică, multicoloră a toamnei. Îndeosebi peisajele de la Dealul Negru (jud. Cluj) i-au oferit artistului prilejul de a surprinde schimbările generate în lumină, culoare și atmosferă de anotimpuri sau diferitele momente ale zilei. Fiecare aspect și loc din natură e definit prin atmosfera și culoarea sa specifică, transmițând privitorului un sentiment de plenitudine, o stare de armonie și liniște atemporală. De altfel, din gama cromatică a artistului, prin excelență solară, lipsește negrul. Peisajele sale nu provoacă niciodată senzația de înstrăinare sau solitudine; ele sunt umanizate indirect de prezența caselor și bisericilor sătești care se integrează firesc în peisajul natural, generând un sentiment de siguranță și liniște atotcuprinzătoare.

În perioada anilor 1980-1990, corespunzător primei etape de creație, Niculae Adel a realizat peisaje cu o tușă foarte fină, mărunță, abia perceptibilă. Influența lui Kristóffi este evidentă în tendința de estompare a formelor și contururilor, cu tranziții extrem de fine de la o nuanță la alta. Pictorul obține în această etapă impresionante efecte de transparență și luminozitate, reușind să redea atmosfera învăluită în ceață specifică peisajului montan. Deși pictate în ulei, aceste lucrări au ceva din evanescența suavă a acuarelei; aproape dematerializate, formele se profilează cu delicatețe, învăluite într-o

ambianță cețoasă, prin intermediul valorației tonale, al contrastului dintre densitatea și transparența materiei picturale. Nuanțe pale de galben, bej, roz, verde, gri-violet sunt luminate blând de soarele ce se întrevește prin perdeaua de ceață a zilelor calde de vară sau toamnă. Lejeritatea deosebită a tușei, impresia de fluiditate a culorilor și formelor conferă acestor peisaje un farmec deosebit (*Peisaj de iarnă, Toamna pe Criș, Amurg, Iarna pe Criș, Panorama orașului Oradea, Iarna la Dealul Negru, Înainte de furtună, Drum de țară, Peisaj la Râșca, La margine de sat etc.*).

În această etapă artistul a preferat să estompeze culorile, recurgând la nuanțe pale, combinate cu mult alb sau gri. Pictorul a folosit intens albul cu scopul de a realiza treceri subtile, extrem de delicate între diferitele planuri ale tabloului care par astfel unificate, dar și pentru a spațializa lucrările. Preferința pentru perspectiva aeriană este evidentă în faptul că estomparea coloristică atinge apogeul spre linia orizontului, acolo unde cerul și pământul se întâlnesc. Prin înțețoșarea orizontului pictorul redă extrem de veridic atmosfera fluidă a peisajului montan. Lucrările ne fac să percepem senzația aerului umed și rece al dimineților de la munte, ceața care se ridică deasupra pădurilor, metamorfozele neîncetate, imprevizibile ale cerului și norilor. Aceste tablouri în care artistul este un remarcabil creator de sugestii vizuale, se definesc prin lejeritatea tușei și o pensulație discretă, extrem de fină. Referindu-se la stilul specific acestei prime faze de creație, criticul de artă Maria Zintz afirmă: “Preocupat în prezent în primul rând de peisaje și naturi moarte, fiind vizibil respectul pentru formă și pentru motiv, Adel se exprimă în prezent cu o lejeritate a tușei, într-o pensulație mai mărunță ce face să vibreze culoarea. Tablourile, de obicei scăldate într-o lumină caldă, au atmosferă, o poezie de un lirism în acord cu temperamentul autorului lor”.

Iernile realizate în această etapă sunt remarcabile prin imensitatea imaculată a suprafețelor acoperite de zăpadă și sugestia atmosferei hibernale. *Iarna la Dealul Negru* (Fig.nr.1) impresionează prin finețea nuanțelor pale de bej, albastru, violet, ocră și verde închis, combinate cu mult alb. Albastrul alburui al dealurilor înzăpezite din fundal se contopește cu cel al cerului, conferind unitate și spațializând tabloul. În *Peisaj hibernal* (Fig.nr.2) câteva căsuțe, apa înghețată și copacii desfrunziți contribuie la definirea

ambianței. Albul difuz care învăluie peisajele hibernale până la linia orizontului creează o accentuată senzație perspectivală și evocă atmosfera anotimpului.

După 1989 artistul a început să renunțe la maniera evanescentă, elaborându-și un nou stil pictural ce are la bază o pastă densă, bogată, așternută cu șpaclul în straturi succesive, respectiv recursul la tehnici mixte (combinație între pensulație și șpaclu) prin intermediul cărora conferă formelor relief și pregnanță materială.

Spre deosebire de lucrările anterioare, realizate într-o gamă mai restrânsă, cu nuanțe estompeate, aceste tablouri se disting prin picturalitatea lor vie, intensă, strălucitoare, printr-o consistență specifică, aproape materială a volumelor, ce conferă durabilitate secvențelor immortalizate. De altfel, în nici una din lucrările pictorului nu se regăsește impresia de dizolvare a formelor specifică impresionismului.

Inspirate de pitorescul peisajelor montane din Bihor, compozițiile au ca particularitate un ritm lent al formelor domoale, unduitoare, blânde, specifice satelor românești de la munte. Văzute din prim-plan sau dintr-o viziune panoramică, ele sunt în măsură să inducă în sufletul privitorului o stare de liniște, armonie, îndemnând la visare nostalgică și evaziune din cotidian.

Lucrările acreditează viziunea modernă a peisajului subiectiv ce poartă amprenta *stării sufletești* a artistului și a momentului de creație. Indiferent dacă e vorba de peisaje pure (cu dealuri, munți, copaci sau margini de pădure) sau peisaje însuflețite de case țărănești ori silueta zveltă a unor biserici, artistul are capacitatea de a rezona cu sufletul naturii, oferindu-ne o realitate transfigurată poetic de propria viziune și sensibilitate (*Peisaj de toamnă, Panoramă Bratca, Peisaj la Drăgești, Valea Brătcuței, Pădure de mesteceni, Peisaj la Bratca etc.*). În lucrările din această etapă creatoare se poate remarca o evidentă preferință pentru strălucirea exuberantă a culorilor calde, solare dispuse în rezonanțe simfonice cu cele reci. Pictate în aer liber, în plin soare, tablourile se întipăresc în memoria afectivă a privitorului prin armonia interioară, prin senzația pregnantă de viață și lumină pe care o degajă. În acest sens, este evidentă armonia cromatică rezultată din asocierea azurii blând al cerului senin, cu ocrul intens, strălucitor și verdele cald al vegetației, respectiv petele discrete de roșu introduse prin acoperișurile caselor țărănești.

Realizată în tonalități armonioase, predominant calde, arhitectura cromatică a tablourilor le conferă acestora stabilitate și un farmec pictural constant. Subiectele, formele și culorile sunt întotdeauna impregnate de lirismul artistului, de emoția trăită în fața peisajului.

În redarea naturii, pictorul este pasionat de cerurile albastre cu aglomerări de nori albi, de dealurile și câmpiile însoțite și liniștite, malurile apei sau margini de pădure poetice. Intensitatea culorilor conferă poezie și subiectelor aparent modeste, investindu-le cu un sentiment stenic de admirație în fața frumuseților creației.

Artistul a descris cu interes poezia unor peisaje de la Dealul Negru (județul Cluj) pe care l-a frecventat mulți ani, realizând serii de tablouri în toate anotimpurile și în diferite momente ale zilei, prilej de a reda metamorfozele de culoare, lumină și atmosferă. În acest sens, este relevantă seria lucrărilor intitulate generic *Peisaje din Dealul Negru, Peisaje montane, Anotimpuri, respectiv Căpițe, Păduri, Amurg și Nocturnă*.

Realizată în 2007 în localitatea Dealul Negru, lucrarea *Căpițe* (Fig.nr.3) este un arhetip în seria peisajelor ardelenene cu căsuțe pitorești și căpițe dispuse la poalele unor dealuri domoale. Pictorul realizează aici o elaborată simfonie coloristică ce încântă ochiul prin armonia culorilor pure, primare. Peisajul este spațializat amplu, exclusiv prin mijloace cromatice, artistul conducând privirea de la galbenul-auriu al căpițelor din prim-planul tabloului spre nuanțele estompate, suave de verde, albastru și violet ale dealurilor ce se zăresc la orizont.

Indiferent de locul în care se află, artistul reușește să immortalizeze pe pânză frumusețea și atmosfera specifică peisajului. Peisajele bihorene, cum sunt cele de la Șuncuiuș, Bratca, Valea Brătcuței, Drăgești, Săcuieni, Vadu Crișului, Cefa, Tinca etc. au constituit alte motive ale creației artistice.

Cromatismul cald, cu dominanta ocrului relevă vitalismul naturii vegetale transfigurate de lumina intensă a soarelui de vară. Adesea, în aceste lucrări ne întâmpină armonia pură a tonurilor primare. Și în *Panoramă la Bratca*, datată 2008 azuriul delicat al cerului coexistă cu ocrul intens al dealurilor scăldate în soare, respectiv acoperișurile roșietice ale căsuțelor ce înconjoară ocrotitor silueta solitară a unei biserici sătești cu pereți albi (Fig.nr.4).

În *Peisaj la Bratca*, realizat în același an se remarcă frumusețea particulară, de verde-smarald a copacilor, în consonanțe armonice cu ocrul lăunurilor de grâu și azuriul de frescă al dealurilor din fundal. Cea de-a doua *Panoramă la Bratca*, de dimensiuni mai mari dezvoltă tema redând motivul bisericii flancate de căsuțe, într-o perspectivă cromatică amplă, de la prim-planul câmpiei arse de soare până la dealurile în nuanțe albastru-violet ce se pierd în zare. Strălucirea pură a pigmentilor de galben, albastru și roșu conferă formelor plasticitatea unor vitralii sau miniaturi medievale.

Alteori artistul redă căsuțe pitorești cu poduri ce traversează cursuri de apă, dealuri și câmpii scăldate în soarele amiezii. Tabloul *Căsuțe la Brățuța* (Fig.nr.5), realizat în 2011 este remarcabil prin valoarea cerului de o finețe ce amintește maniera peisagisticii olandeze.

Pictor contemplativ, Niculae Adel redă cu interes farmecul unor margini de pădure. Pictat în 2011, *Peisaj la Brățuța* (Fig.nr.6) se remarcă prin particulara armonie cromatică: verdele crud al ierbii contrastează cu ruginiul frunzelor de toamnă, iar albastrul aerat al cerului se oglindește pe suprafața unui râu de munte. Un alt *Peisaj la Bratca*, realizat în același an (Fig.nr.7) are ca obiect o construcție plastică bazată pe acordul complementarelor: acoperișurile roșii-cărămizii ale căsuțelor sunt aliniată la marginea unui drum redat în perspectivă, cu dealuri înverzite la orizont.

Un subiect predilect al creației este peisajul pur, montan, dar și de deal sau șes, înveșmântat în auriul lanurilor arse de soare sau în ruginiul toamnei. Îndeosebi vara este în acord cu temperamentul solar și viziunea stenică pe care intenționează să o transmită pictorul Niculae Adel. În acest sens, lucrarea *Peisaj montan*, datată 2008 (Fig.nr.8) exprimă plenar opțiunea artistului pentru o paletă caldă și luminoasă; traseul amplu al aplicațiilor de culoare în cuțit creează ritmuri unduitoare, atât în lanul de grâu auriu, cât și pe cerul senin de culoare albastru *ceruleum*.

Realizată în tabăra de creație din 2012, *Panoramă la Bratca II* (Fig.nr.9a), se remarcă prin noutatea viziunii ample, panoramice prin care pictorul redă poalele unui deal însuflețit de acoperișurile vesele ale unor căsuțe de țară. *Pădure de fag la Calea Mare*, pictat în 2013 se distinge prin poezia acordurilor cromatice specifice verii, cu nuanțe diversificate de verde, ocru, bej, gri, brun, violet și albastru.

Peisagist al anotimpurilor, artistul are o preferință evidentă pentru metamorfozele cromatice ale toamnei. Pădurea, dar și o simplă căpiță sunt adesea pretextul de a surprinde schimbările generate de toamnă în coloritul covorului vegetal. Peisajele de toamnă nu exprimă niciodată dezolare sau însingurare, ci reflectă o etalare generoasă de culori calde care încântă privirea (Fig. nr. 9b). Lucrările, ce conțin adevărate studii picturale de copaci (seria *Mestecenilor*) sau margini de pădure sunt remarcabile prin strălucirea și extraordinara diversitate a paletii cromatice, dar și prin valențele expresive ale pastei consistente, așternute cu șpaclul în straturi succesive. Frunzișul galben-auriu al pădurilor de mesteceni, asociat cu cele mai variate nuanțe de verde și ruginiu oferă acestor tablouri o particulară bogăție cromatică. Redați în relief, în prim-planul tabloului, mestecenii își profilează pe cerul albastru-*ceruleum* trunchiurile lor consistente alcătuite dintr-un aliaj al nuanțelor de alb, verde, ocru și brun. În tablourile *Mesteceni III* (2012), *Mesteceni IV* și *Mesteceni V, VI, VII*(2013) artistul realizează un studiu pictural asupra trunchiului și scoarței de mestecăn. Aduse în prim-planul imaginii prin efecte de *trompe l'oeil*, trunchiurile mestecenilor se remarcă prin varietatea gamei cromatice, cu numeroase combinații și treceri subtile între bej, ocru, gri și ruginiu, respectiv o accentuată senzație de autenticitate în sugestia texturii specifice. Artistul conferă astfel reprezentării o pronunțată senzație de relief și volum, scoarța mestecenilor având o consistență picturală ce creează impresia unei materialități pregnante.

Realizate în 2013, lucrările *Iarnă în pădurea de mesteceni* (Fig. nr.10a) și *Iarnă pe Criș X* (Fig. nr.10b) impresionează prin poezia acordurilor cromatice, cu nuanțe fine de roz-violet, gri, bej, cărămiziu, alb și albastru. Artistul recurge la nuanțe diversificate de alb în redarea zăpezii ce acoperă parțial solul, sugerând cu o mare expresivitate plastică atmosfera specifică peisajului hibernal. În acest sens, sunt relevante nuanțele de roz, violet, vișiniu, ocru, bej și gri-portocaliu din fundalul pădurii, în perfectă armonie cromatică cu nuanțele cerului și ale pământului. Îndeosebi lucrarea *Pădure de mesteceni*, pictată în 2012 (Fig.nr.11) este remarcabilă prin picturalitate și armonia particulară a culorilor strălucitoare. Trunchiurile copacilor sunt reliefate pictural prin nuanțe fin prelucrate de bej, gri-verzui și brun; proiectate pe cerul albastru-

cobalt, ele conferă verticalitate imaginii și constituie poarta de intrare într-o pădure învăluită în aura luminoasă, blândă a unei toamne târzii. Redarea drumului ce urcă în diagonală contribuie la spațializarea tabloului, iar folosirea intensă a ocrului conferă senzația de viață și luminozitate. *Peisaj de toamnă în Finlanda* (2010) se remarcă prin poezia acordurilor cromatice rezultată din exploatarea extrem de expresivă a raportului de complementaritate dintre galben și violet, în acord cu nuanțele de brun, bej, verde. Gama cromatică a lucrării este umanizată prin folosirea intensă a ocrului ce conferă tabloului o luminozitate caldă, solară. Spațializarea cromatică, alături de dipunerea în diagonală a drumului este menită să creeze impresia de perspectivă (Fig.nr.12).

Pădure la Bratca I (2012), cu trunchiuri de copaci în nuanțe de brun (Fig.nr.13) și *Pădure la Bratca II* (2012), în tonuri de gri-verzui (Fig. nr.14) sunt învăluite într-o aură de lumină caldă conferită de frunzișul galben-auriu inserat cu discreție în peisajele de toamnă ale artistului.

Gama de culori pastelate și luminoase, așternute într-o tușă densă, dar lejeră, specifică lucrărilor recente exteriorizează sinceritatea sentimentelor trăite în mijlocul naturii și schimbările intervenite în stilul artistului. Tabloul *Peisaj la Drăgești* (Fig.nr.15a), realizat în 2011 în tușe de șpaclu ample, sintetice se remarcă prin finețea particulară și poezia armoniilor cromatice. Verdele, ocrul și brunul vegetației se armonizează discret cu acoperișurile roșietice ale caselor ce se pierd în zare precum și cu nuanțele de albastru-violet ale dealurilor ce se contopesc cu cerul, conferind lucrării o atmosferă de visare și melancolie.

Lucrarea *Pădure* (2012) reia motivul toamnei, remarcându-se prin coloritul intens nuanțat, cu contraste ce contribuie la redarea volumului, la sugerarea spațialității, respectiv a jocului de lumini și umbre. De o altă factură sunt lucrările *Case la Șuncuiuș*, *Casă la Săcuieni* și *Căsuță la Vadu Crișului*; ele redau cu naturalețe silueta unor căsuțe modeste de la țară remarcabile însă prin farmecul simplu, neostentativ. *Casă la Săcuieni* reține atenția prin strălucirea verdelui vegetal în care se reflectă razele soarelui de amiază. Aceleași tonuri pure, luminoase și calde, alături de reconstrucția plastică a compoziției sunt în măsură să modifice total peisajul ce a constituit sursa de inspirație inițială a lucrării *Căsuță la Vadu Crișului* (2012).

Căpițele și acoperișurile pitorești ale unor căsuțe de țară se integrează firesc în verdele vegetal al câmpiei în tabloul *Apus de soare la Bratca* (2011).

Artistul a realizat deopotrivă picturi în ulei pe lemn, având ca subiect *Iarna*, respectiv, seria intitulată *Cele patru anotimpuri*. Peisajele hibernale pictate pe lemn se disting prin finețea pensulației, minuțiozitatea detaliilor, sugestia veridică a atmosferei specifice anotimpului, poezia armoniilor cromatice bazate pe nuanțe de roz-violet, ocru, alb-albastru. Indiferent de tema ilustrată, peisajele confirmă varietatea de viziune a artistului asupra naturii. Ele comunică prin tonalitățile lor senine, luminoase și blânde o stare de armonie interioară și transmit instantaneu privitorului un sentiment cald de bucurie a vieții, dragostea pentru natură și culoare a pictorului.

Legat parțial de moștenirea impresionistă prin puritatea caldă a paletelor, prin tendința de a surprinde rapid metamorfozele din natură, respectiv prin importanța acordată luminii, culorii și atmosferei, Niculae Adel nu recurge niciodată la dizolvarea formelor, volumelor și contururilor, peisajele sale fiind construite pe structuri articulate solid și înnobilate de valențele materiale ale unei paste consistente. Deși realizate frecvent cu o tușă rapidă, energică, tablourile immortalizează stările durabile ale naturii, nu cele care țin de fluxul rapid al vieții acesteia. Artistul are meritul de a nu se repeta niciodată pe el însuși, imaginea redată fiind de fiecare dată inedită, chiar și în cadrul aceluiași subiect.

Reflexie picturală a armoniei universului, peisajele lui Niculae Adel se definesc printr-un cromatism cald, luminos și o stare de spirit proprie, senină și calmă; marcate de predispoziția lirică a artistului, ele induc în sufletul privitorului un sentiment reconfortant de plenitudine și bucurie a vieții similar cu cel trăit în mijlocul naturii. Peisajele exprimă plener calitățile de colorist ale pictorului, capacitatea sa de a evoca atmosfera locului, de a interpreta creator modelul oferit de natură, integrând în lucrare prospețimea emoției trăite în mijlocul acesteia. Referindu-se la maniera picturală a a peisajelor lui Niculae Adel, sculptorul Cornel Durgheu consideră că "regăsim în creația picturală a lui Niculae Adel... ceva din sensibilitatea și originalitatea picturii lui Grigorescu sau Luchian".

Stabilit în anii copilăriei într-un oraș port la Dunăre, artistul s-a familiarizat de timpuriu cu specificul peisajului acvatic, devenit o constantă a inspirației picturale de mai târziu. Atras de poezia subiectului, pictorul a continuat să simtă chemarea întinderilor de apă și după ce s-a stabilit la Oradea, redând cu interes malurile apei, lacuri, râuri sau cascade.

Încă din prima etapă de creație malurile Crișului au devenit pretextul a numeroase tablouri realizate după natură, prilej de a reda după caz cadrul natural, respectiv pitorești elemente de arhitectură urbană. Pasionat de mediul acvatic, Niculae Adel sugerează veridic atmosfera vaporosă, transparența și fluiditatea acestuia, descriind cu interes vegetația de pe maluri, unduirea valurilor la adierea vântului, reverberațiile cerului, soarelui și copacilor pe suprafața apei.

Și în cazul peisajelor acvatice se poate face o distincție între lucrările evanescente, cu nuanțe pale, estompate din prima fază și cele ulterioare, definite printr-o consistență materială din ce în ce mai pronunțată. Această demarcație este evidentă și în seria *Peisajelor pe Criș*, în care sunt vizibile toate metamorfozele intervenite în stilul artistului. Parafrazându-l pe Turner, se poate afirma că și în cazul artistului Niculae Adel “fiecare privire asupra naturii aduce un nou nivel de rafinament artistic”.

Lucrare remarcabilă din prima fază de creație, *Peisaj pe Malul Crișului* (1983), atrage privirea prin poezia culorilor aerate. Albastrul fluid al apei și al cerului, verdele crud al vegetației, ocrul brun al malului sunt extrem de fin estompate, pictura având lejeritatea și transparența unei acuarele.

Tabloul *Pasarelă pe Criș* realizat în 2010 se distinge prin efectele de transparență ale apei și armonia nuanțării cromatice a vegetației într-un raport de complementaritate cu clădirea de pe malul Crișului (Fig.nr.15b).

Peisaj pe Criș I (Fig.nr.16a), tablou premiat la concursul național de pictură și desen “Grigorescu 2007” impresionează prin prospețimea și armonia culorilor vii, reflexia cerului și a vegetației

de un verde crud pe suprafața apei, capacitatea de sugestie a perspectivei. Tema a fost reluată constant de artist de-a lungul anilor, cu o viziune și consistență cromatică diferite.

Elaborat în 2008, *Peisaj pe Criș II* (Fig.nr.16b) este o reinterpretare a temei bazată pe o combinație de șpaclu și pensulație; materia picturală consistentă, aproape în relief evidențiază prețiozitatea azurie a cerului și apei într-un contrast plăcut, armonic cu ocrul și verdele crud al vegetației.

Malurile Crișului, cu vegetația specifică și unduirea sinuoasă a apei constituie o temă reluată constant de-a lungul creației. Artistul valorifică nelimitatele posibilități de inspirație oferite de mediul acvatic, reinterpretând același subiect văzut din unghiuri de vedere diferite.

Referindu-se la resursele generoase ale acestui subiect, Cezanne afirma: “Aici, pe malul apei, motivele sunt tot mai multe, același subiect văzut din alt unghi oferă un prilej de studiu de cel mai mare interes, cu atâta varietate încât cred că aş putea lucra aici luni în şir stând în acelaşi loc şi înclinându-mă numai puţin mai la dreapta sau mai la stânga...”²

Fenomenul specific în care apa devine o oglindă pentru reflexia cerului, vegetației și a copacilor este reluat și în lucrările *Peisaj la Tinca I și II*, *Peisaj la Ginta*, *Peisaj din Finlanda*, *Lacul*. Impresia de fluiditate și transparență a mediului acvatic este remarcabil redată în tabloul *Peisaj la Tinca I* (Fig. nr. 17a.) realizat în 2012. În acest caz, frunzișul pastelat al peisajului de toamnă se reflectă ca într-o oglindă pe suprafața apei; turnul bisericii sătești profilat pe cerul în nuanțe de roz-violet accentuează pitorescul peisajului.

Raporturile de complementaritate dintre portocaliu și albastru sunt reliefate expresiv în lucrarea *Peisaj la Ginta*, 2012 (Fig. nr. 17b.). Artistul redă barajul de la Ginta, poetizând peisajul prin finețea particulară a cerului și armonia nuanțelor calde de ocră, bej, cărămiziu și brun într-un dialog plăcut cu albastrul cobalt al apei.

În *Peisaj din Finlanda* realizat în 2010 (Fig. nr. 18) fluiditatea mediului acvatic este extrem de bine sugerată prin transparența nuanțelor de verde-albastru și prin oglindirea frunzișului

---

² A. Lhote, *De la paletă la masa de scris*, Edit. Meridiane, București, 1974

copacilor pe suprafața apei. În aceeași sferă tematică se înscrie seria de tablouri *Peisaj pe Dunăre, Lacul, Pe Valea Crișului, Crișul Repede, Pasarelă pe Criș la Oradea și Vadu Crișului, Pod la Bratca, Podul de la Șuncuiuș, Valea Crișului la Șuncuiuș, Vadu Crișului, Valea Brătcuței, Ginta și Tinca etc.*

Seria *Peisajelor pe Criș*, respectiv *Valea Crișului* se distinge prin aceeași prospețime și diversitate a nuanțelor de verde, derivate din combinația cu ocru și albastru.

Realizată în 2011, lucrarea *Crișul Repede* se impune prin efectele de transparență obținute cu ajutorul unor nuanțe fin estompate de albastru deshis, portocaliu, violet, verde și brun, predominând acordul culorilor complementare.

Tabloul *Pod peste Criș la Șuncuiuș* (2012) este remarcabil prin finețea nuanțelor estompate de verde, ocru, și albastru prin intermediul cărora artistul redă pitorescul specific peisajului local, efectele de transparență și reflexie ale mediului acvatic.

Nocturna (2012) descrie mediul acvatic cu vegetația aferentă învăluit în atmosfera misterioasă a nopții. Lucrarea se evidențiază prin poezia imaginii, armonia cromatică și felul în care artistul reușește să sugereze reverberațiile Lunii, ale cerului și vegetației pe suprafața apei.

Se remarcă prin originalitate tablourile în care artistul explorează problema tridimensionalității. În acest sens, este relevantă lucrarea *Imundație*, datată 2010 (Fig.nr.19). Suprafața inundată de apă devine o oglindă în care se reflectă cerul și frunzișul copacilor, ceea ce contribuie la amplificarea efectului de perspectivă. Ineditul tabloului rezultă și din divizarea compoziției în mai multe secvențe-decupaje ale unor diferite unghiuri de vedere ale aceluiași peisaj.

Realizată în 2012, lucrarea *Peisaj la Tinca II* (Fig. nr. 20a) este un nou prilej de a reda poezia, transparența și fluiditatea mediului acvatic în nuanțe delicate de albastru-cobalt, ocru deschis, bej și verde turcoaz. Silueta solitară a bisericii ce se întrevede printre copaci accentuează nota de romantism a peisajului redat.

Tabloul *Lacul*, pictat în același an (Fig. nr. 20b) reia cu noi accente plastice fenomenul de reflexie coloristică a cerului și vegetației pe suprafața apei, în tonuri pastelate, fin nuanțate de roz-violet, albastru deschis, ocru și turcoaz.

PEISAJUL CITADIN

Un domeniu distinct în creația pictorului îl constituie peisajele arhitecturale ce redau într-o manieră constructivistă ambianța unor străduțe sau case din Oradea, clădiri de pe malul Crișului sau Castelul de la Șuncuiuș.

O mare parte din peisajele citadine reflectă dragostea și interesul artistului pentru partea veche a Oradei, cu edificii ce poartă pregnant patina timpului. Subiect predilect de inspirație pentru artiști orădeni ca Alfréd Macalik, Tompa Mihály, Kristóffi János, malurile orădene ale Crișului cu clădirile și atmosfera lor specifică constituie și pentru Niculae Adel motivul unor lucrări remarcabile prin capacitatea de sugestie a mediului vegetal-acvatic în care se inserează cu grație silueta unor clădiri mai vechi. Este relevantă în acest sens seria lucrărilor ce redau *Primăria*, *Pod peste Criș la Oradea*, *Sinagoga*, *Pasarelă pe Criș*, *Iarna pe Criș*, *Sălcii pe Criș*, *Malul Crișului*, *Hotelul Continental* etc. Aceste lucrări se bazează pe asocierea constantă a trei elemente: suprafața apei, vegetația luxuriantă de pe maluri și atmosfera clădirilor vechi.

Tablourile se remarcă prin interesul cu care artistul surprinde specificul arhitecturii urbane vechi sau moderne de pe malurile orădene ale Crișului. Lucrarea *Primăria*, cu acorduri cromatice derivate din culorile primare redă central Primăria orașului și Biserica “Sf. Ladislau” din Oradea, învăluite în ambianța specifică peisajului hibernal.

În toate lucrările menționate, suprafața apei devine o oglindă pentru reflexia cerului, a peisajului natural sau urban. Tablourile *Sinagoga* din 2006 (Fig.nr.21a) și *Hotel Continental* realizat în 2013 (Fig.nr.21b) impresionează prin factura impresionistă a tușei, evanescența apei pe care se profilează cu delicatețe, ca într-o oglindă, cupola bisericii, respectiv clădirile de pe malul Crișului; este remarcabilă, de asemenea finețea particulară a nuanțelor de roz, verde, roșu, albastru, bej, a griurilor colorate. Tabloul *Malul Crișului*, pictat în același an reia tema cu o tușă mai consistentă,

descriind și clădirile de pe malul opus, într-o viziune volumetrică ce accentuează impresia de perspectivă.

În lucrarea *Pasarelă pe Criș* (2010) artistul transpune pictural clădirea aflată în imediata vecinătate a podului; bogăția cromatică a vegetației în diferite nuanțe de verde se reflectă ca într-o oglindă pe suprafața apei, într-un raport de complementaritate cu acoperișurile roșu-carmin ale clădirii.

Același fenomen de reflexie a vegetației, respectiv a clădirilor și podurilor orădene este evident în tablourile *Sălcii pe Criș* (2006), *Pod în Oradea* (2009), *Hotel Continental* (2011).

Dintr-o altă tipologie fac parte lucrările: *Strada Plevnei*, *Case la Șuncuiuș*, *Castelul de la Șuncuiuș*, *Biserica din Galeș* (jud. Sibiu), *Iarnă pe strada mea*. Toate aceste lucrări exploatează la maximum motivul străzii ce se îngustează pe măsură ce se depărtează de privitor.

Îndeosebi tabloul *Strada Plevnei* (2009) din Oradea atrage privirea prin plasticitatea volumetrică și pitorescul nuanțelor pastelate ce scot în relief siluetele unor căsuțe colorate dispuse perspectival (Fig.nr.22). În această lucrare întâlnim o elaborată simfonie coloristică rezultată din armonizarea perfectă a unor nuanțe derivate din ocru, violet, alb-gri, verde și albastru.

De o factură asemănătoare este tabloul *Case la Șuncuiuș* (2010), cu căsuțe viu colorate dispuse în diagonală. Se remarcă și aici plasticitatea picturală a clădirilor accentuată de sintetizarea geometrică a formelor și volumelor. Diferitele nuanțe de ocru conferă luminozitate și căldură compoziției, accentuând impresia de perspectivă. Realizat în 2009, tabloul *Castelul de la Șuncuiuș* (Fig. nr.23a) este remarcabil prin armonia cromatică a nuanțelor de ocru, verde-oliv, griuri colorate și albastru. Lucrarea denotă un constructivism geometric al volumetriei, evident și în lucrările *Strada Plevnei*, *Iarnă pe strada mea* (Fig. nr.23b).

Lucrarea *Biserica din Galeș* (2012) scoate în evidență biserica sătească simplă cu pereții de culoare albastru *ceruleum*, încadrată în prim-plan de căsuțe vechi redată în perspectivă, iar în fundal de dealurile înverzite ale Mărginimii Sibiului.

Căsuțe la Galeș se disting prin redarea veridică a vechii arhitecturi caracterizate prin prezența unor elemente simbolice ancestrale, respectiv lucarne specifice acestei zone.

NICULAE ADEL-PICTOR AL FLORILOR

Cea de-a doua sferă majoră de interes, *naturile statice cu flori*, reflectă de asemenea, sensibilitatea, sinceritatea și imaginația creatoare a artistului. Este un gen de pictură care necesită multă răbdare și o mare finețe de execuție, nefiind suficientă o reprezentare exactă a modelului. Adevărate *poeme picturale*, naturile statice ocupă un loc privilegiat în creația lui Niculae Adel; ele celebrează viața, natura prin intermediul florii, miracolul cel mai fragil și mai efemer dintre toate creațiile naturii. La fel ca și peisajele, florile sunt parte din sufletul artistului, care are capacitatea de a le eterniza și de a le insufla viață.

Expresii sublimate ale naturii, adevărate sinestezii coloristice, compozițiile cu flori impresionează printr-o grație firească, lipsită de ostentație, inducând privitorului o accentuată senzație de real, firesc și natural. Așa cum afirmă criticul de artă Radu Ionescu, dacă peisajele evidențiază disponibilitatea artistului în ceea ce privește sugestia atmosferei, în schimb naturile statice denotă mai ales virtuțile sale de analist al materiei.³ Pasiunea pentru culoare a artistului, interesul cu care descrie detaliile acestor creații prin excelență fragile dezvăluie o sensibilitate aproape feminină. Și în domeniul naturii statice cu flori se poate face distincție între o primă fază definită printr-o manieră estompată, fluidă și cea posterioară anilor '89 în care optează pentru o manieră din ce în ce mai consistentă.

Compoziția *Aranjament floral* (1984), din prima etapă de creație se distinge prin farmecul poetic, gingășia și suavitatea florilor, finețea acordurilor cromatice (alb, griuri nuanțate, roșu-vișiniu), fluenta și lejeritatea tușei.

Prin contrast, lucrarea *Flori de câmp I* realizată în 2006 (Fig. nr. 24) reflectă o fază intermediară, de tranziție în evoluția picturii cu flori. Tabloul este unul din cele mai reușite din seria lucrărilor timpurii cu flori de câmp, fiind remarcabil prin impresia de naturalitate și adecvarea desăvârșită a culorilor la tema redată, pregnantă sugestie de materialitate a vasului de ceramică.

---

³ R Ionescu, în *N. Adel. Lucrări de suflet*, Catalog de expoziție, 2008, p. 2

Prezențe discrete și suave, cu un aer ușor nostalgic, florile sunt surprinse de obicei în faza de maximă înflorire, de exuberanță a formelor, degajând un sentiment stenic de celebrare a vieții și culorii.

Genul naturii statice este abordat într-o viziune influențată de peisajul în aer liber, cu o paletă luminoasă, în care soarele mângâie blând petalele catifelate ale celor mai diverse tipuri de flori. Plăcerea de a picta floarea este evidentă în intuiția exactă a aspectului formal, în redarea atentă a detaliilor specifice, respectiv a contrastului de lumină și umbră ce se reflectă în coloritul petalelor, al vazei și al fondului. Reverberații intense de lumină și culoare, florile impresionează prin senzația de prospețime, prin naturalețea și sensibilitatea cu care sunt pictate. Vasul în care sunt plasate florile este adesea doar sugerat; “prezență discretă în economia lucrării”, el nu face niciodată concurență florilor care constituie centrul de interes cromatic al acesteia⁴. Aduse în prim-planul imaginii, florile vorbesc în acorduri pastelate despre frumusețea misterioasă și calmă a naturii, invitând prin frumusețea lor pură la evaziune și contemplație.

O parte din lucrări se bazează pe exploatarea expresivă a raporturilor de complementaritate: *Flori galbene în vază mov* (2010), *Flori portocalii în vază albastră* (2006), *Flori roșii* (2010) etc. În general, întâlnim contrastul dintre culorile vii, iradiind lumină și viață ale florilor și culorile neutre ale fundalului, respectiv ale vazei. Se remarcă prin deosebita plasticitate, compozițiile intitulate *Flori roz* (Fig.nr.25) și *Flori roșii* (Fig. nr. 27), realizate în 2010 și bazate pe o combinație de șpaclu și pensulație. Expresivitatea cromatică este amplificată în ambele lucrări de o pastă consistentă, ce conferă pregnanță materială petalelor cărnoase; florile domină câmpul pictural, detașându-se aproape în relief de fundalul neutru.

Seria de *gladiole, narcise, bujori*, diferite specii de *maci, gherbera, trandafiri, crini* (Fig.nr.29a), *cale, lalele, crăițe, margarete, floarea soarelui, panseluțe, anemone, cârciumărese, crizanteme, flori de câmp, streliția* sunt descrise cu sensibilitate și emoție, artistul reușind să sugereze exact specificitatea texturilor lucioase, mate sau transparente.

Aranjament floral cu cale roșii (2010) este remarcabilă prin capacitatea artistului de a sugera firesc și autentic consistența

---

⁴ *Ibidem*

lucioasă a petalelor roșii care constituie centrul de interes al lucrării. Bazată pe evidențierea armoniei specifice raporturilor de complementaritate (roșu-verde), lucrarea *Gherbera*, pictată în 2012 (Fig. nr. 29b) se remarcă printr-o consistență aproape materială a petalelor, rezultat al tușelor bogate de șpaclu. Centrul corolelor, tulpinile și frunzele iradiază viață, căldură și lumină. Sugerate cu ajutorul nuanțelor de ocru, ele au darul de a îmblânzi contrastele prea puternice, conferind lucrării armonie și vitalitate.

În contrast cu acestea, seria *Florilor de câmp* se distinge prin transparența suavă, imaterială a petalelor fine, fragile și lucioase. În acest caz artistul reușește să redea naturalețea, senzația de proștețime și ingenuitate a buchetelor multicolore. Alcătuite din maci, garofițe, albăstrele și margarete, spice de grâu, ele fascinează prin frumusețea lor frustă, necontrafăcută. Deși reunesc uneori același tip de specii florale, *Florile de câmp* au întotdeauna originalitate picturală distinctă, evidentă în faptul că nici un tablou nu este asemănător cu celelalte.

Flori de câmp II, 2012 (Fig. nr.26) *Flori de Câmp III*, 2010 (Fig.nr.28) și *Flori de câmp IV*, 2010 (Fig. nr. 30a), *Flori de câmp V*, 2013 (Fig.nr.30b) se remarcă prin transparența suavă, imaterială a petalelor fine, fragile și lucioase, în acorduri cromatice intense, vii și strălucitoare derivate din armonia culorilor primare sau complementare (galben-violet).

Cu aceeași grație și sensibilitate coloristică sunt descrise diferitele specii de *Maci*, 2013 (Fig.nr.31a) în nuanțe variate de roșu intens, roz sau mov, cu petale fine și fragile, respectiv *Bujorii* cu petale evanescente. Pasiunea pentru cromatismul cald, în combinații de roșu și ocru solar este vizibilă și în cele două aranjamente florale cu *Crizanteme* (Fig.nr. 31b și Fig. 32b.). Tabloul *Crizanteme*, realizat în 2010 se impune prin modernitatea viziunii; artistul introduce în lucrare senzația de perspectivă cu ajutorul unor cadre ce decupează imaginea, creând astfel impresia unei succesiuni de planuri.

Capitol important al creației, florile vorbesc prin limbajul armonios al culorilor și prin delicatețea formelor despre sensibilitatea, predispoziția lirică și pasiunea pentru culoare a artistului. Freamătul viu și proaspăt al corolelor de o vitalitate suavă transmite privitorului, într-o manieră firească, lipsită de ostentație sentimentul de plenitudine și bucurie a vieții.

NATURI STATICE CU FRUCTE ȘI LEGUME

Naturile statice cu fructe și legume constituie o altă temă de interes major în ansamblul creației lui Niculae Adel. Pentru pictor aceste daruri ale naturii sunt un nou prilej de a celebra farmecul delicat al formelor, culorilor și proporțiilor. Ele rețin atenția prin expresivitatea pastelată a materiei picturale, plasticitatea texturilor în care tușele consistente de șpaclu conferă formelor concretețe materială, relief și volum. Se remarcă prin pitorescul lor naturile statice cu *Fructe exotice* (ananas, portocale, kiwi, lămâi, banane, pomelo etc.), dar și cele care redau seria unor *Pere, Mere, Gutui, Struguri*, respectiv *Legume*.

Natură statică cu struguri, realizată în 2011 reține atenția prin armonia acordurilor cromatice cu ajutorul cărora artistul evidențiază materialitatea și prospețimea strugurilor din prim-planul compoziției.

Vas cu fructe (2008), *Fructe exotice* (2006-2008), *Fructe exotice I*, 2011 (Fig. nr. 33a) și *Fructe exotice II*, 2012 (Fig. nr. 33b.) se remarcă prin strălucirea și prospețimea culorilor din sfera caldă a spectrului cromatic (în combinații de galben, portocaliu și roșu, cu ajutorul cărora artistul redă texturile fructelor, dar și jocul de lumini și umbre). Fiecare element este individualizat prin observația atentă a detaliilor, cu sugestia materialității și a consistenței specifice. În comparație cu fragilitatea florilor, fructele și legumele se impun privirii îndeosebi prin consistența și valoarea tactilă, sugerate cu ajutorul unor tușe pregnante, artistul reușind de fiecare dată să sugereze senzația de viață și prospețime.

Adesea fructele sunt ușor geometrizzate, sfericitatea, tendința de simplificare a formelor amintind de *constructivismul cezannian* : *Vază cu flori și fructe*, 2011 (Fig. nr. 34a), *Fructe I*, 2009 (Fig. nr.34b.), *Fructe II*, 2012 (Fig.nr.35a), *Pere*, 2012 (Fig.nr.35b), *Fructe III* (Fig 35c.), *FructeIV*, 2012 (Fig.nr.36a.).Tușele consistente de șpaclu, într-o armonie de culori specifice toamnei conferă o maximă expresivitate formelor, scoțându-le în relief în raport cu fundalul

(*Pere, Fructe, Fructe III, Fructe IV*). *Gutuile* (2011) se remarcă prin armonia nuanțelor de galben-auriu și brun-ruginiu, artistul redând veridic coloritul și textura specifică fructelor.

Seria *Legumelor* (I-V) realizate în anii 2011-2012 (Fig. nr. 36.b, Fig. nr.37a, Fig. nr.37b, Fig. nr.37 c) se remarcă prin aceeași bogăție a paletelor cromatice, cu importanța primordială conferită culorilor calde, în raporturi echilibrate cu nuanțele reci de verde și violet. Deși conțin aproximativ același tip de legume (ardei, vinete, dovlecel, ceapă, usturoi, varză, țelină, morcov, pătrunjel, cartofi) naturile statice se diferențiază atât prin aspectul variat al compoziției, cât și prin varietatea formelor, nuanțelor, respectiv a tipului de tușă, în tente plate sau încărcate de pastă. *Legume II* se remarcă, de asemenea prin armonia culorilor pastelate, de ocru, bej, violet și roz (Fig.nr.37a.). *Legume IV* (Fig. nr.37 c) se distinge prin deosebita picturalitate a tușei impresioniste, respectiv bogăția cromatică și luminozitatea nuanțelor de roșu, portocaliu, violet, verde, ocru. *Legume V*, în compoziția căreia se regăsesc varză albă, varză roșie, țelină, usturoi, ceapă, pătrunjel și morcovi se evidențiază prin armonia culorii și autenticitatea reprezentării.

Dintr-o altă categorie fac parte lucrările *Natură statică cu pensule, fructe și lumânări* (2006), *Flori, măr și carte* (2007). Ele redau poezia cotidianului printr-o fericită îmbinare între flori, fructe și obiecte neînsuflețite.

Serii de fructe și legume, dar și nenumărate flori de câmp au fost transpuse deopotrivă pe carton și lemn, în cadrul unor compoziții de mici dimensiuni. Ele denotă armonii cromatice delicate, marcate de luminozitatea plină de viață a ocrului, știința compoziției, spirit de observație și minuțiozitatea detaliilor. În ciuda dimensiunilor mici, pictorul reușește să redea veridic specificul formelor și al texturii, senzația de viață și proștețime a legumelor, fructelor sau florilor.

Așa cum consideră artistul, naturilor sale statice nu li se potrivește terminologia convențională de “natură moartă”, deoarece acesta reușește să redea, de fiecare dată, senzația de viață prin proștețimea culorilor vii, intense și prin naturalețea texturilor delicate: “Chiar și în natura statică executată în atelier încerc să redau atmosfera, viața, căldura și sensibilitatea subiectului în culori calde, dăruind astfel ceva din sufletul meu”.

COMPOZIȚII ABSTRACTE

Pictorul Niculae Adel a abordat cu aceeași dezinvoltură și compoziția abstractă, în teme ca: *Aniversare*, *Pește*, *Cascada*, *Cuib cu păsări*, *Eclipsa*, *Foc de tabără*, *Perpetuum*, *Rugăciune*, *Scara valorilor*, *În spațiu*, *Pe drumul vieții*, *Măști*, *Flori de puf*, *La margine de câmp* etc. Lucrările sale abstracte nu se bazează niciodată pe o simplă asociere de forme și culori. Fiecare lucrare are ca punct de plecare efortul de a transpune plastic într-o manieră sintetică, concisă un conținut de idei, un eveniment sau element din realitate.

Realizată în 2009, compoziția *Pește* (Fig.nr.38a) se remarcă prin plasticitatea deosebită a culorilor. Diferite nuanțe de verde sugerează strălucirea de smarald a oceanului în care se integrează armonios silueta solitară, arhetipală a unui pește stilizat.

Seria de lucrări *La margine de câmp*, *Foc de tabără*, *Cascada*, *Erupție* (Fig.nr.42), *Intrare în tunel*, *Cheile Bicazului*, *Eclipsă* au ca punct de plecare abstractizarea coloristică a unor elemente inspirate din realitate. Îndeosebi tabloul *Cascada* finalizat în 2012 (Fig.nr.39a) se individualizează prin bogăția cromatică a tușelor suprapuse prin intermediul cărora artistul sintetizează plastic tema ilustrată. Lucrarea se remarcă printr-o expresie picturală situată la granița dintre figurativ și abstract precum și prin perfecta armonizare a nuanțelor de roz-violet, albastru, ocru, verde, galben-portocaliu, alb și brun. O mulțime de culori și forme aparent aleatorii, în trasee intersectate creează atmosfera specifică în lucrarea *Aniversare*, 2008 (Fig.nr.38b). Din această materie aparent dezorganizată, ce sugerează un joc de lumini și umbre într-o încăpere aranjată festiv devine vizibilă la o privire mai atentă o sticlă de șampanie al cărei conținut se revarsă într-o cupă dispusă central. Același principiu compozițional se află la baza lucrării *Cuib cu păsări* realizată în 2012; în acest caz, dintr-un joc ascensional de tușe largi trasate în culori vii se conturează central profilul unei păsări solare înconjurată de patru pui, imagine arhetipală, simbolică a cuibului ocrotitor (Fig. nr. 40a).

Compoziția *Flori de Puf* (Fig. nr.41a) se distinge prin capacitatea de sinteză plastică a temei, prin poezia și finețea

particulară a nuanțelor evanescente de roz-violet, ocru, portocaliu, alb, verde și albastru. În aceeași categorie se integrează seria de lucrări *La margine de câmp* I-IV (2012-2013) în care artistul redă într-o manieră sintetică, aproape abstractă, în nuanțe deosebit de expresive, vegetația specifică locului (Fig.nr.39b, Fig.nr.40b, Fig.41b).

Studiu pictural al mișcării continue, ce simbolizează curgerea infinită, fără întoarcere ce guvernează viața universului, lucrarea *Perpetuum* (2008) conține o abstractizare de factură geometrică.

Ceea ce impresionează în lucrările pictorului Niculae Adel este luminozitatea senină, calmă și echilibrată a paletii cromatice, o deosebită armonie coloristică rezultată din ponderea conferită registrului cromatic solar. Sub influența ocrului dominant, dealurile și câmpiile, căpițele de fân, frunzișul copacilor, florile, fructele și legumele se impregnează de un sentiment de plenitudine a existenței și bucurie a vieții, astfel încât tonurile reci de verde și albastru sunt apropiate și ele de sfera caldă a prisme cromatice. Nuanțările tablourilor se remarcă printr-o particulară finețe, distincție, sensibilitate și discreție.

Pictor-poet al naturii și florilor, fără a exclude din opera sa abstractia sintetică a formelor și culorilor, Niculae Adel este autorul unor opere definite printr-o viziune optimistă, stenică, în care predomină vitalismul liric al culorilor calde și spontaneitatea tușei. Rezultat al juxtapunerii tonalităților calde, luminoase, lirismul delicat și liniștitor al lucrărilor îndreptățește afirmația lui Luchian care spunea că “noi, artiștii, privim cu ochii, dar pictăm cu sufletul”.⁵

În prezent pictorul, ajuns la deplina maturitate creatoare lucrează cu o lejeritate a tușei ce conferă spontaneitate, naturalețe și prospețime paletii sale diversificate și luminoase, mereu îmbogățită cu tonuri și acorduri cromatice inedite, delicate.

În contextul începutului de mileniu actual, lucrările artistului Niculae Adel sunt tot mai actuale, constituind adevărate oaze de bucurie, liniște și lumină, în acord cu nevoia tot mai acută a omului modern de a se reîntoarce la frumos, armonie și spiritualitate.

---

⁵ I. Jianu, Petru Comarnescu, *Ștefan Luchian*, București, 1956, p. 107

DATE BIOGRAFICE

S-a născut la 9 ianuarie 1940 în localitatea Bălțești, județul Prahova. În anul 1954 se stabilește în Oradea unde își continuă studiile liceale și de specialitate

A urmat Școala tehnică sanitară între anii 1959-1962, concentrându-și întreaga carieră profesională în domeniul medicinei generale și al fizioterapiei.

Între 1977-1980 a urmat cursurile Școlii Populare de Artă din Oradea, Secția Pictură sub atenta îndrumare a profesorului Kristoffi Janos. Desfășoară o activitate permanentă în cadrul Cenaclului coordonat de artista Elisabeta Syekely și al Asociației Artiștilor Plastici Bihoreni, participând la numeroase competiții locale și naționale, unde a reușit să obțină premii importante.

Începând din 1984 participă la toate expozițiile de grup ale medicilor și farmaciștilor din România; a organizat 26 de expoziții personale și a luat parte la peste 100 expoziții de grup.

Aceași pasiune pentru pictură l-a determinat să participe la nenumărate tabere de creație la Slănic Prahova, Bratca, Șuncuiș, Valea Brătcuței, Tinca etc.

Are numeroase tablouri în colecții din țară și străinătate (Ungaria, Croația, Finlanda, Austria, Franța, Suedia, Germania, Anglia , S. U.A.și Canada)

EXPOZIȚII PERSONALE

- 1983-1984 -Oradea
- 1984-Salonta, Beiuș și Ștei
- 1985-Galeria de Artă ,Oradea
- 1985, 15-25 nov., Sala Dalles, București
- 1986-Oradea
- 1988-Zalău
- 2003-Sediul P.D.L. Oradea
- 2004 -Teatrul Arcadia Oradea

- 2005-Teatrul Arcadia Oradea
- 2006-Teatrul Arcadia Oradea
- 2007-Teatrul Arcadia Oradea
- 2009-Teatrul Arcadia Oradea
- 2010-Centrul Cultural Posticum, Oradea
- 2010-Hyvinkaa, Finlanda
- 2010-Teatrul Arcadia Oradea, Expoziția personală “Reverberații plastice ”
- 2012-Galeria de Arte Vizuale Oradea, Expoziția personală “Fascinația culorii”

EXPOZIȚII COLECTIVE

- 1982-Ploiești și Oradea
- 1983-Constanța
- 1984-Expoziția medicilor și farmaciștilor din România, Cluj-Napoca
- 1985-Expoziția medicilor și farmaciștilor din România din Oradea și Brașov
- 1989-Salonul de iarnă al medicilor, ediția a XX-a, Muzeul de Artă Cluj- Napoca
- 2006-Hyvinkaa, Finlanda
- 2007-Expoziție colectivă Teatrul Arcadia
- 2007-Expoziție colectivă "Grigorescu 2007" Cluj Napoca
- 2008-Expoziție de grup la Muzeul din Beiuș
- 2009-Toamna Orădeana
- 2010-Expoziție colectivă internațională la Galeria "Maryelen" Beiuș
- 2010-Salonul de toamnă “Embleme apusene”, Galeria de Artă "Maryelen" Beiuș (2010)

PREMII

- 1985 - Premiul I** la etapa județeană Bihor, organizată în cadrul Festivalului Național "*Cântarea României*"
- **Premiul III** la Expoziția republicană organizată în cadrul Festivalului Național „*Cântarea României*”
- 1986 - Premiul I** la etapa județeană Bihor, organizată în cadrul Festivalului Național „*Cântarea României*”
- 1987 - Premiul II - Pictură Compoziție** la Expoziția republicană organizată în cadrul Festivalului Național „*Cântarea României*”
- **Premiul II - Peisaj Natură Statică** la Expoziția republicană organizată în cadrul Festivalului Național „*Cântarea României*”
- 1988 - Premiul II** la Expoziția județeană Bihor, organizată în cadrul Festivalului Național „*Cântarea României*”
- 1989 - Premiul II** la etapa județeană Bihor, organizată în cadrul Festivalului Național "*Cântarea României*"
- **Premiul II - Pictură Compoziție**
- **Premiul II - Peisaj Natură Statică** la Expoziția republicană organizată în cadrul Festivalului Național „*Cântarea României*”
- 2007 - Premiul III** la Concursul de pictură și desen "*Grigorescu 2007*", organizat de Sooters și Hobby Art
- 2010 - Diploma de Excelență** oferită de Teatrul de Tineret Arcadia din Oradea cu ocazia celebrării a 60 de ani de activitate a instituției

CATALOAGE DE EXPOZIȚIE:

- Catalogul expoziției personale Niculae Adel*, Sala Dalles, București, 1985
Salonul de iarnă al medicilor, Muzeul de Artă Cluj-Napoca, 1989
Niculae Adel-Lucrări de suflet, *Catalog de expoziție*, Oradea, 2008

OPINII

Chiar unei săli obișnuite cu prezența pictorilor, expoziția lui Niculae Adel i-a conferit un aer sărbătoresc. Suita de pânze reprezentând cu precădere peisaje din Bihor, punctată ici și colo cu naturi moarte (flori sau fructe), a luminat Sala Dalles din București, cu puterea pe care o comunică adevărata artă.

Pictorul nu ne era cunoscut, însă, vânzându-i tablourile, pătrunzând în acea zonă de dealuri molcome, de pârâiașe care aleargă printre arbuști, de case de margine de sat, de câmpuri bogate în flori, respirând forță tainică și sănătate, îl descoperi, echilibrat și contemplativ, neobosit în dragostea față de natură, bucuros să-i facă și pe alții părtași bucuriei lui. Expoziția este un mesaj de dragoste. O misivă scrisă în timp, pagină cu pagină. Tonul este murmurat, așa cum îi stă bine unui îndrăgostit, devenind astfel mai pătrunzător, mai convingător decât exclamațiile ce se pierd în cele patru vânturi. Aparența monotonie a subiectelor ține de faptul că Adel nu caută locuri spectaculoase, neobișnuite, accidente ale naturii; iubind natura el descoperă ceva frumos până și în locurile ocolite, cel mai adesea, de confrății săi. Să fie el, pictorul, cel ce conferă farmec peisajului? Posibil, transmițându-i din propria sa sensibilitate, înnobilându-l cu căldura pasiunii sale.

Datorită acestor calități, în această expoziție nu privim tablourile, ci trecem de la unul la altul, intrând și noi, în atmosfera de calm și bucurie pe care aceste imagini o naște în noi. Alocuri, pauzele necesare, popasurile, sunt marcate de peisaje mai difuze, adevărate studii de atmosferă, echivalente cu portretul sufletului unui om, iar nu portretul său fizic.

Alături de portrete, buchetele de flori de câmp, par detalii ale peisajului, transportate întâmplător într-o glastră. Ele eu același aer de plentitudine. Sunt mângâierea razelor de soare, de calm molipsitor, de hrană sufletească, oferită generos de pictor. Cel mai adesea, vasul în care sunt florile, este doar sugerat cromatic, discretă prezență în economia tabloului, astfel că suntem îndemnați să scriem și aceste pânze tot în rândul peisajelor. O notă aparte o pun cele câteva naturi moarte, în care preocuparea pictorului pentru

materie, pentru calitatea și culoarea ei, pentru volum și transparență este evidentă. Echivalențe calitative ale peisajelor, aceste naturi moarte, dezvăluie virtuțile de analist al materiei, după cum peisajele evidențiază pe acelea de creator, de atmosferă. Cele două aspecte ale uneia și aceleași pasiuni pictura se completează în mod fericit, completând tot odată pentru noi și portretul pictorului.

Într-o epocă în care pictorii de har și pasiune nu lipsesc, în care îndrăzneala de a se mărturisi prin artă este frecventă, o voce blândă și molcomă, discretă și convingătoare, se impune din prima clipă. Ea pledează pentru cinstea funciară a pictorului, pentru perseverența sa, în dorința de a se bucura și a transmite și altora cu mijloace artistice din cele mai alese, temeiurile sentimentelor sale în fața naturii.

Pentru un pictor, curajul de a fi întotdeauna el însuși, neapăsător de dorința de a căuta în spații, care, structural și temperamental, nu i se potrivesc, este un act de cinste, de respect față de sine și de noi, un semn de mare noblețe sufletească. Să nu uităm totuși, frumoasa coincidență că numele său, Adel, înseamnă tocmai noblețe.

Radu Ionescu, Expoziția de la Sala Dalles, București, 1985

Impresionat de sentimentul curat transpus în pictura domnului Niculae Adel, cred că nu este vorba numai de sinceritate, ci și de simțul de a-și dispune formele și culoarea într-un fel echilibrat, propriu. Mă bucur că l-am cunoscut pe autor și discutând despre pictură și subiect am simțit bucuria pură pe care artistul o trăiește când pictează.

Traian Brădean, Expoziția de la Sala Dalles, București, 1985

Niculae Adel mi-a fost discipol la Școala Populară de Artă din Oradea între anii 1977-1980. Era foarte conștiincios, dornic de a deprinde tainele picturii. Avea o mare dragoste pentru peisaj, astfel încât organiza frecvent ieșirile în natură, în cadrul orelor de practică pentru a transpune frumusețile peisajului bihorean. După

absolvire și-a continuat cu multă dăruire pasiunea pentru pictură, remarcându-se printr-o bogată activitate expozițională. Sunt mândru că am avut un asemenea discipol talentat și perseverent, un model pentru colegii săi artiști plastici. Stilul său pictural este bine conturat, prestația sa artistică fiind apreciată elogios atât de critici, cât și de iubitorii de artă. M-a impresionat întotdeauna sensibilitatea limbajului său cromatic, poezia și armonia culorilor calde, luminoase și în același timp discrete care îți dau o stare reconfortantă de liniște sufletească și evaziune din cotidian.

Kristóffi János , 2012

Adel Niculae pune în valoare consecvența și continuitatea unui crez, a unei viziuni, a unei atitudini față de viață și artă. Imaginea plastică se constituie ca un rezultat a unei contemplări lucide a înfățișărilor naturii și se impune ca o tălmăcire mereu nouă a sentimentului încercat de artist în fața lumii înconjurătoare. Adel Niculae redefiniște peisajul din perspectiva unui temperament liric. Echilibrul picturii sale se exprimă deopotrivă, în capacitatea de a clădi o imagine logică, a cărei construcție se sprijină pe o geometrie lipsită de ostentație, topită firesc în trecerile liniștite ale culorilor. Reusește să readucă mereu în prezent pictura ca mestesug, fără inovări spectaculoase, dar care se impune prin discreția cu care înregistrează lumea din jur.

Elisabeta Szekely, 1985

Cu siguranță că Niculae Adel face parte dintre acei oameni pentru care rolul principal în dobândirea armoniei vieții îl deține arta. Ea este cea care îi aduce bucuria frumuseții, a creației, a cunoașterii lumii, măsura evoluției sale spirituale. Cadru medical, de profesie, el se scrie în categoria numită într-un sens larg, a amatorilor în artă. O aplecare mai puțin grăbită asupra acestui cuvânt ne poate dezvălui însă rostul profund pe care acești oameni îl atribuie creației, acela de a crea din dragoste și cu dragoste pentru tot ce se află în jurul lor, pasiunea însemnând credință, renunțare,

dorința continuă de a-și perfecționa meșteșugul și de aprofundarea tainelor pe care le deține artă.

Niculae Adel, explorând cu încredere aceste taine și urmând cu tenacitate și credință un drum al său, după ani de muncă, nu fără stângăcii sau impasuri, iată, a ajuns la un stadiu când se poate vorbi de un mod propriu de exprimare, prin mijloace picturale într-o cromatică caldă și unitare. Preocupat în prezent în primul rând de peisaje și naturi moarte, fiind vizibil respectul pentru formă și pentru motiv, Adel se exprimă în prezent cu o lejeritate a tușei într-o pensulație mai mărunță, ce face să vibreze culoarea.

Tablourile, de obicei scăldate într-o lumină caldă, au atmosferă, o poezie de un lirism în acord cu temperamentul autorului lor. Culorile au însă consistență, urmărind cu fidelitate formele. Nuanțate cu sensibilitate, ele emană o energie ce evidențiază tenacitatea, dar și bucuria creației acestui pictor, a cărui talent, însoțit de perseverență și de sinceritate, l-a așezat pe un drum ascendent al artei.

Maria Zintz, în "Crișana", 1985

Vocația pentru artă a lui Niculae Adel este guvernată de o cu totul altă structură temperamentală. El conferă peisajelor sale un sentiment stenic, o poezie și o atmosferă senină, printr-o cromatică caldă, adeseori estompată. Grija pentru armonie, pentru echilibru îl ferește de excese iar perseverența sa lucidă îl apropie de o liniștitoare obiectivizare, fără angoase, fără drame interioare.

Maria Zintz, în "Familia", 1986, Anul XXII, nr. 4, p. 15

Pentru Niculae Adel a cărui expoziție este găzduită la Galeria mica a Fondului Plastic din Oradea, pictura nu este un hobby, o activitate marginală menită să coloreze cotidianul; dimpotrivă, acest meșteșug este practicat cu pasiune și tenacitate, vizând adecvarea posibilităților tehnice, perfectibile, cu intensitatea trăirilor în fața naturii. Peisajele sale dovedesc o expresie plastică ce posedă deja individualitate, deși influența profesorului său

Kristóffi János, a cărui clasă de pictură a absolvit-o în cadrul Școlii Populare de Artă, se face simțită în estompa cețoasă ce învăluie contururile. Tehnica este asimilată însă constructiv, căci ea îi oferă lui *Niculae Adel* posibilitatea de a reda poezia și calmul peisajelor bihorene, față de care pictorul dovedește un atașament statornic. Dobândirea unui traseu pictural autonom se evidențiază și în modul de tratare a naturilor statice și a florilor.

Dezinvoltura tușei, păstoase sau fluide, precum și armonia gamelor cromatice, ne dau măsura unui talent care, dublat de pasiune și muncă, conferă creației sale valoare plastică în ascensiune.

Ramona Novicov, 1986

La început de primăvară, într-un anotimp care cu greu își intră în drepturi, pictorul *Niculae Adel* propune un moment de căldură sufletească urbei de pe *Crișul Repede*, al cărei fiu a devenit prin adopție. Truditor o viață de om pe tărâmul sănătății publice, artistul plastic recurge la instrumentul picturii, pe care îl consideră drept un hobby sau "violons d'Ingres". Abordând arta ca o a doua profesie de credință, *Niculae Adel* se apropie de ea la vârsta maturității. Se perfecționează în tainele acesteia în anii '80 ai veacului trecut, sub îndrumarea atentă a maestrului penelului, artistul *Kristóffi János*, azi decanul de vârstă al pictorilor orădeni. Beneficiază mai apoi, în cadrul unui cenaclu artistic orădean de îndrumările regretatei plasticiene *Elisabeta Szekely Apperger*. Participă la expoziții în grup în mod consecvent, între anii 1982 și 1989, la *Oradea*, *Ploiești* și *Constanța*, dar își face simțită prezența între 1984 și 1989 și în cadrul expozițiilor medicilor și farmaciștilor din *Romania*, o breaslă puternic ancorată în domeniul artei, organizate la *Cluj-Napoca*, *Oradea* și *Brașov*. Este titularul între 1983 și 1988, mai apoi după o pauză și în 2003 și 2006 unor expoziții personale deschise la *Oradea*, *Salonta*, *Beiuș*, *Ștei*, *Oradea*, *București* (la sala *Dalles*), *Zalău* și din nou, la *Oradea*. Pentru prestigioasa sa activitate pe tărâmul artelor plastice este răsplătit cu premiile I și II din *Bihor*, din anii 1983, 1985, precum și cu premiul II la *Expoziția Republicană* din *București* organizată în anul 1985, în

cadrul Festivalului Național "Cântarea României". Asupra artei sale s-au pronunțat elogios critici de artă remarcabili precum Radu Ionescu, Maria Zintz și Ramona Novicov.

Actuala expoziție propusă de Niculae Adel, cu multă sinceritate și căldură, este găzduită, în holul central, de Teatrul pentru Tineret Arcadia din Oradea, locul de desfășurare a numeroase astfel de momente artistice de suflet, inițiate și patronate de directorul acestui așezământ, omul cu largă deschidere spre frumos, care este Marius Aron.

Spațiul expozițional adăpostește aproximativ cincizeci de lucrări, picturi în ulei pe carton și pânză, precum și acuarele. Tematica lucrărilor se axează pe două domenii majore ale picturii: peisajul și natura statică. Peisajul, inspirat de geografia completă a spațiului ardelean, prezintă segmente de natură, pornind de la șesul bihorean și terminând cu zona muntoasă a împrejurimilor Clujului. Prezentarea cadrului natural în diferite ipostaze oferite de anotimpurile care se succed este doar un pretext de a-și etala paleta cromatică.

Culorile tablourilor lui Niculae Adel degajă un calm și o liniște interioară nemărginite. Natura statică, axată exclusiv pe lumea florilor, a celor cultivate de artist în grădina din jurul turnului său de fildeș și de creație din inima Munților Apuseni, dar și pe cea a florei spontane, este al doilea tărâm de introspecție al artistului.

Ambele teme sunt abordate sincer și cu simplitate. Expresia plastică este concretă, nedisimulată. Desenul este subordonat culorii.

Claviatura cromatică vie, caldă, dar mai ales calmă este echilibrată și armonioasă. Artistul și-a însușit știința complementarității culorilor. Tușa penelului său este dezinvoltă, sigură, uneori transparentă și diafană, alte ori viguroasă, profitând din plin de ofertele culorii dense, păstoase. Alături de liniște și calm, tablourile invită la meditație.

Având ca formație artistică ceea ce literatura din domeniu obișnuiește să numească drept "studii libere", Niculae Adel a intrat în intimitatea artei cu sinceritate, considerand-o o terapie a liniștii sufletești. Ajuns la senectute, artistul a găsit modalitatea salutară de a trăi acest segment de viață cu calm, înțelepciune, dar mai ales în mod util. Este conștient de poziția de pe care s-a apropiat de tărâmul

artei și impune un respect cu demnitate. De remarcă modul elegant în care artistul își prezintă lucrările în expoziție.

Vasile Sarca, *Anotimpuri și flori. Expoziția de pictură a plasticianului orădean Niculae Adel*, Teatrul de Stat Arcadia, aprilie, 2006, "Realitatea bihoreană", An VI, nr. 1671, 4 aprilie 2006, p. 5

În cele 53 de picturi pe care Niculae Adel le oferă publicului orădean se simte o dragoste profundă pentru frumos, pentru reprezentarea naturii într-o abundență cromatică rafinată. Peisajele și florile sunt temele de inspirație care concentrează un întreg lirism, ce îmbie la reverie și contemplație. Este o expoziție unitară, o atmosferă de poezie, echilibru, o adevărată terapie prin culoare.

Crăciun Parasca, în "Jurnal bihorean", 2006, Anul XIV, nr. 3748, p. 9

Dacă, din fericire, avem modelul sacru al sfintei familii din Nazaret pentru trecătoarea viață pământească, Ea ar trebui să fie și modelul ilustrativ pentru toate "familiile" din lume, și, potențial, a celor profesionale de mare noblețe. Breasla artiștilor plastici, în concernul celeilalte comunități artistice ar avea astfel o binecuvântată și netrecătoare măreție pământească. Sub pecetea trainică, creatoare se află fiecare din cei care au curajul și binecuvântarea de a se supune exercițiului, nu numai contemplativ, al urcușului ascetic pe scara ce duce spre bucuria împlinirii artistice. Și pentru că sub pecetea tainei se află inima și mintea spiritului ales, înălțat, parcă ne rămâne doar să ne minunăm, să admirăm și să ne miram, impresionați; să ne bucurăm în profunda contemplație și apreciere asupra fenomenului artistic și al omului care-l produce, cu pasiune, responsabilitate și sacrificiu.

Regăsirea muncii de creație a acestor personalități rămase de excepție, din rândul nostru, în spațiul nostru apropiat, intim și estetic, este o binecuvântare.

Creația artistică, de o relevanță estetică și spirituală specială, dar și de o senină prospețime tematică și cromatică, este pictura sugestivă a distinsului artist plastic Niculae Adel, omul

creator format la chemarea "rezonanțelor" spirituale specifice care sălășluiesc în sufletul său generos, precum și în sacramentul fundamental al iubirii de frumos, regăsit în tradiționalele școli de artă și educație artistică ale Oradiei Mari.

Niculae Adel este azi un om la vârsta împlinirilor, OMUL care stăpânit din tinerețe de o nobilă profesiune, transformă adesea, laboratorul său, biroul său de funcționare din lumea medicală, în atelier de pictură, în sanctuar al creației artistice plastice - Admirabil.

Pe lângă viața firească profesională din domeniul medicinei, pictorul Adel Niculae a fost și este un familist convins, a răspuns cu generozitate la chemările și comandamentele interioare ale spiritului său și cu izbăvita și luminata maturitate, aduce în sanctuarul vieții sale, dar și al nostru, al iubitorilor de frumos, relevantul sentiment al frumuseții umane, al libertății spiritului uman, exprimat prin peisajele sale, naturile statice sau prin sensibilele creații cu flori, flori de câmp în special.

Regăsim în creația picturală a lui Niculae Adel mai degrabă un autodidact al penelului, ceva din sensibilitatea și originalitatea picturii lui Grigorescu sau Luchian. Dacă ar fi urmat înaltele școli academice de artă, să-și cizeleze talentul și dacă ar fi renunțat la viața modernă dintr-un oraș provincial, Adel ar fi putut rivaliza serios, prin pictura sa, cu numeroși pictori contemporani, de gen din spațiul românesc, printr-un aprofundat studiu de specialitate după valorile picturii naționale și universale.

Altfel, pictorul Adel este un "OM" adevărat, un creator adevărat, care nu umblă cu nasul pe sus, un OM care-și cunoaște perfecțiunea artistică spre care tinde, mulțumindu-se cu decenta atitudine de maestru al penelului.

**Cornel Durgheu, Expoziția personală Niculae Adel, Teatrul de Stat
Arcadia, 8 X 2009**

Asemenea impresionistilor, sensibilitatea pictorului rezonează în fața măreției și frumuseții priveliștilor oferite de natură; artistul lucrează în aer liber și transpune pe pânză impresiile spontane receptate în mijlocul naturii, eternizează

instantanee din existența peisajului, fiind preocupat de schimbările produse în lumină și culoare de anotimpuri sau diferitele momente ale zilei...

Indiferent dacă e vorba de peisaje pure cu dealuri, munți, copaci sau margini de pădure sau peisaje animate de case țărănești ori silueta zveltă a unor biserici, artistul are capacitatea de a simți sufletul naturii, oferindu-ne o realitate transfigurată poetic de propria sensibilitate. Parafrazându-l pe Turner, se poate afirma că și în cazul artistului Niculae Adel "fiecare privire asupra naturii aduce un nou nivel de rafinament artistic".

Un loc distinct în creația pictorului îl dețin peisajele citadine ce redau într-o manieră plastică, constructivistă, ambianța unor străduțe sau case din Oradea, clădiri de pe malul Crișului sau Castelul de la Șuncuiuș.

Cea de-a doua sferă majoră de interes - naturile statice cu flori, reflectă de asemenea sensibilitatea și imaginația creatoare a artistului. Ele sunt poeme picturale care celebrează viața prin intermediul florii, miracolul cel mai fragil și efemer dintre toate creațiile naturii.

Ceea ce impresionează în lucrările artistului este luminozitatea senină, a paletii sale cromatice, o muzicalitate a armoniilor coloristice provenită din orientarea spre sfera culorilor calde. Expoziția recentă reflectă profilul unui artist ajuns la deplina maturitate creatoare, fiind garanția viitoarelor sale împliniri.

Agata Chifor, în "Jurnal de dimineată", Anul II, nr. 363, 5 XI. 2010;

Pictor al naturii și al florilor, Niculae Adel are o contribuție remarcabilă la definirea expresiei picturale a peisajului bihorean, abordând, cu aceeași dezinvoltură natura statică sau compoziția abstractă. Atât peisajele după natură, cât și compozițiile de atelier reflectă viziunea lirică a artistului, transmițând privitorului o particulară senzație de prospețime, vitalitate și bucurie a vieții, dragostea pentru natură și culoare a creatorului lor.

Agata Chifor în "Crișana", nr. 6594, 18 X 2012, p. 2

Încă de la prima trecere prin fața exponatelor rămâi cu impresia, întărită apoi, că te afli în fața unui artist matur, stăpân pe meserie, autor al unor delicate confesiuni poetice.. Trăiește intens în fața tabloului la care lucrează, apoi trăiește tabloul.

Lucrările lui Adel... te îmbie să le privești. Și privindu-le te simți mai liniștit. Nu folosește culori tari, totul e plin de lirism. Desenul e bine condus, colțul de natură în fața căruia s-a oprit este bine "citit", culoarea e cu talent și știință artistică pusă acolo unde trebuie, iar rezultatul este tabloul în care găsești o tainică frumusețe...

**Stelian Vasilescu, Confesiunile lui Niculae Adel, "Familia",
II, 1984, Anul XX, nr. 2, p. 15**

BIOGRAPHY

Born in Baltesti, Prahova on January 9th, 1940, Nicolae Adel is moving to Oradea in 1954. Here is where he finishes up his studies and starts his own family.

In 1962 he graduated from Technical Sanitary School, focusing his efforts throughout all his professional career on general medicine and physiotherapy.

He joined the Popular Art School from Oradea in 1977. There, under the close guidance of Professor Kristóffi János, he graduated Painting Section three years later. Concerning his creations, he takes his inspiration in the beauty of the nature. He is fascinated by the landscape, still life and abstract compositions. He is also interested in the intensity of the light at different times of the day, and its influence over the colors. Works by nature are made in impressionist style, following a poetic, lyric vision of the landscape.

He was part of the Oradea's Painting Circle, as well as, of the Oradea Plastic Artists Association. This way he had several opportunities to present his works in multiple exhibitions throughout the country. He also won important prizes in regional and national contests. His passion for art and nature, got him on the road to countless creation camps.

He has organized numerous personal exhibitions (26) and he has participated to over 100 group exhibitions in: Romania (Oradea, Cluj, Bucuresti, Zalau), Finland.

His works can be found in private collections in Europe (Hungary, Germany, Croatia, France, Austria, England, Sweden, Finland), United States of America, Canada.

PERSONAL EXHIBITIONS

- 1983-1984- Oradea
- 1984- Salonta, Beiuș and Ștei
- 1985-Art Gallery, Oradea

- 1985-Dalles Hall București
- 1986-Oradea
- 1988-Zalău
- 2003-P.D.L. Office Oradea
- 2004 Oradea
- 2005-Arcadia Theatre Oradea
- 2006-Arcadia Theatre Oradea
- 2007-Arcadia Theatre Oradea
- 2009-Arcadia Theatre Oradea
- 2010 -Posticum Church
- 2010-Arcadia Theatre Oradea, "Plastic Reverberations"
- 2010-Hyvinkaa, Finlanda
- 2012 Art Gallery, Oradea, "Fascination of colors"

COLLECTIVE EXHIBITIONS

- 1982-Ploiești and Oradea
- 1983-Constanța
- 1984-1989-Romanian Medics and Pharmacists Exhibition, Cluj-Napoca
- 1985-Romanian Medics and Pharmacists Exhibition, Oradea and Brașov
- 1989-Winter salon of medics, Cluj-Napoca Art Museum, with Catalog
- 2006-Hyvinkaa, Finlanda
- 2007-"Grigorescu" Contest , Cluj -Napoca
- 2007- Arcadia Theatre
- 2008-Museum of Beiuș
- 2009-Toamna Oradeană Event
- 2010-International collective exhibition, "Maryelen" Art Galery, Beiuș
- 2010-Autumn salon "Western emblems", "Maryelen" Art Galery, Beiuș

AWARDS

- 1985 - 1st place** at the Bihor County Exhibition, organized within the „*Cântarea României*” National Festival
3rd place at the Republican Exhibition, organized within the „*Cântarea României*” National Festival
- 1986 - 1st place** at the Bihor County Exhibition, organized within the „*Cântarea României*” National Festival
- 1987 - 2nd place** *Composition Painting* at the Republican Exhibition, organized within the „*Cântarea României*” National Festival
2nd place *Still Life Painting* at the Republican Exhibition, organized within the „*Cântarea României*” National Festival
- 1988 - 2nd place** at the Bihor County Exhibition, organized within the „*Cântarea României*” National Festival
- 1989 - 2nd place** at the Bihor County Exhibition, organized within the „*Cântarea României*” National Festival
- 2007 - 3rd place** at the "Grigorescu 2007" Contest, organized by Sooters and Hobby Art
- 2010 - Diploma of Excellency** offered by Arcadia Youth Theatre , Oradea

EXHIBITION CATALOGS:

- Personal Exhibition Catalog*, Dalles Hall, Bucharest, 1985
Winter Salon of doctors, Cluj-Napoca Art Museum, 1989
Niculae Adel -soul works, Exhibition Catalog ,Oradea, 2008

CRITICISM

Even to a hall that's used to the painters presence, Niculae Adel's Exhibition offers a celebration feeling. His canvases suite, presenting pre-eminently Bihor county landscapes, punctuated here and there with still-life (flowers and fruits), has illuminated the Dalles Hall in Bucharest, with the power that true art communicates.

The painter was not known, but seeing his paintings, entering that area with mild hills, where brooklets run among shrubs, with houses from the outskirts of the village, with flowers rich plains, breathing the cabalistic strength and health, one discovers him, balanced and contemplative, tireless in love for the nature, happy to have the others take part in his joy. The whole exhibition is a love message. A letter wrote in time, page by page.

The tone is whispered, as it best suits a lover, becoming this way even more astute, more convincing than the exclamations that are lost in the four winds. The apparent monotony of subjects comes from the fact that Adel does not search for spectacular, unusual places, accidents of nature; loving the nature, he discovers something beautiful even in the avoided places, more often than never, by his colleagues. Is it him, the painter, the one that offers glamour to the landscape? It's possible, by transmitting some of his own sensitivity, ennobling it with the warmth of his passion. Because of these qualities, in this exhibition, we don't see the paintings, but we pass from one to another, joining the calm and joy that these images originate in us.

Sometimes, the necessary pauses are marked by the diffused landscapes, true studies of atmosphere, equivalent to the portrait of a man's soul, and not the one of his body.

Besides the portraits, the wild flowers bouquets seem like details of the landscape, transported perchance inside a vase. They have the same air of plenitude. They're the sunbeams' caress, a contagious calm, food for the soul, generously offered by the painter. Most often, the vase which holds the flowers is only chromatically suggested, a discreet presence in the painting's economy, while we're urged to

join this canvases in the same category with the landscapes. A special note is given by the still-life, where the preoccupation of the artist for the matter, for its quality and color, for volume and transparency is obvious.

Quality equivalents of the landscapes, these still-life paintings, uncover the analyst virtues for the matter, as the landscapes emphasize the ones for the atmosphere creator. The two aspects of the one and same passion for painting, complete each other in a happy way, drawing all the same the painter's portrait.

In an era in which the graceful and passionate painters are not absent, in which the dare to confess through arts is frequent, a gentle and mild, discreet and convincing voice is imposing from the first moment. It pleads for the fundamental honesty of the painter, for his perseverance, in his longing to enjoy and transmit to others as well by distinguished artistic means, the foundation of his feelings towards nature. For a painter the courage of being himself always, untouched by the desire of searching in spaces that don't fit him structurally and temperamentally, is an act of honor, of respect towards himself and us, a big sign of soul nobility. Let's not forget though the beautiful coincidence that his name, Adel, means exactly nobility.

Radu Ionescu, Dalles Hall Exhibition, Bucharest, 1985

Impressed by the sincere feeling rendered into the painting of Mr. Nicolae Adel, I think it is not only about honesty, but also about his own sense of form and color in a balanced way. I'm glad I met the author and talking about painting and the subject I felt the pure joy he feels during his moments of creation.

Traian Brădean, Exhibition at Dalles Hall, Bucharest, 1985

Adel Nicolae was my disciple at the Popular Art School in Oradea between 1977-1980. He was hardworking, eager to learn the secrets of painting. He had a great love for landscape, so he frequently organized outings, within tutorial classes to transpose the

beauty of the landscape. After graduation he continued with great dedication his passion for painting, having a rich exhibition activity. I am proud to have had such talented and persevering disciple, a model for his fellow artists. His painting style is well defined, his artistic performance was appreciated by critics and art lovers both praising his talent. I'm always impressed with his color sensibility language, poetry and harmony of warm colors, bright and soft at the same time that gives you a refreshing state of peace of mind and avoidance of everyday life.

Kristóffi János, 2012

Adel Niculae highlights the consistency and continuance of a belief, of a vision and attitude towards life and art. The plastic image emerges as a result of a lucid contemplation of nature's instances, presenting itself like an ever-new explanation of the artist sentiments towards the surrounding world. Adel Niculae redefines the landscape from the perspective of a lyrical temperament. The balance in his paintings is equally expressed in his ability to build a logical image whose construction relies on an ostentation free geometry, naturally melted in the quiet passing of colors. He always manages to bring the art of painting without spectacular innovation but which imposes by the discretion used in recording the surrounding world.

Elisabeta Szekely, 1985

Surely Adel Niculae belongs to that particular group of people for whom the leading part in acquiring life's harmony is claimed by art. It is art that brings about the joy of beauty, creation, knowledge of the world, a quantification of his spiritual evolution. Working in medical care, he enters a broader category called art amateurs. Linger over this word would help one discover the deep sense these people confer creation, that of creating out of love and with love for everything around them, passion being equaled to faith, to giving up, to the desire of perfecting and deepen the secrets of art.

Niculae Adel, confidently exploring those secrets and tenaciously and faithfully continuing his own ways, after years of work, not without impasses, he reached a phase when it comes to his own proper way of expression, through pictorial means, in a warm and unitary chromatics. Concerned at present mainly with landscapes and still life with a very visible respect for form and motif, Adel expresses himself nowadays with the easiness of the painting touch in fine brushing which makes the color vibrate.

The paintings usually soaked in warm light, have atmosphere, lyrical poetry in tune with their author's mood. Colors are consistent, intimately tracking down forms. Sensitively nuanced, they emanate an energy which underlines both tenacity and the painter's joy in creation, whose talent accompanied by perseverance and honesty, drove him on the crescent road of art.

Maria Zintz, in "Crișana", 1985

Niculae Adel's vocation for arts is governed by a completely different temperamental structure. He gives his landscapes an invigorating feeling, a poem and a serene atmosphere, through a warm color, often blurred. The concern for harmony, for balance shelters him from excesses and his lucid perseverance draws him to a reassuring objectivity, without anxiety, without inner drama.

Maria Zintz, in "Familia", 1986, Year XXII, no. 4, p. 15

For Niculae Adel whose exhibition is hosted at the small gallery of the Plastic Fund from Oradea, painting is not a hobby, a side activity meant to brighten up the daily existence; on the contrary, this art is practiced with passion and tenacity, regarding the adequacy of perfectible technical resources, with the intensity of feelings in front of nature. His landscapes prove a plastic expression already possessing individuality, although the influence of his teacher Kristóffy János, whose class of painting he graduated within the Popular Art School, is pregnant in the misty dim of contours. The technique is constructively assimilated as it offers

Niculae Adel the possibility to reproduce the poetry and calmness of Bihor county landscape to which the painter proves a steadfast attachment . The autonomous pictorial itinerary he follows is also highlighted in the manner he handles flowers and still life.

The unconstraint of his touch, pasty or fluid, as well as the harmony of his chromatic pallet, show us the measure of a talent which accompanied by passion and work confers his creation ascending plastic value.

Ramona Novicov, 1986

At the beginning of spring, a season that hardly gets in its rights, the painter Nicolae Adel suggests a moment of warmth in the city built on Crişul Repede. A lifetime toiling in the realm of public health, the artist takes refuge in painting, which he considers a hobby or "violons d'Ingres". Approaching art as a second profession of faith, Nicolae Adel accedes it in adulthood. He perfects in its mysteries in the 80's, under the careful guidance of the master brush, the artist Kristóffi János, being today, the oldest member in this field in Oradea. He benefits later on, within a circle of artistic guidelines in Oradea, from the guidance of Elizabeth Szekely Apperger. He participates in group exhibitions between 1982 and 1989, in Oradea, Ploieşti and Constanţa, but makes its presence felt between 1984 and 1989 in the exhibitions for physicians and pharmacists from Romania, a guild firmly anchored in the field of arts, organized in Cluj-Napoca, Oradea and Braşov. He is the holder between 1983 and 1988, then after a break in 2003 and 2006, of some personal exhibitions opened in Oradea, Patna, Oakley, Stei, Oradea, Bucharest (at Dalles Hall), Zalău and again in Oradea. For his prestigious work in the realm of fine arts, he is rewarded with prizes I and II in Bihor, in the years 1983, 1985 and the second prize at the Bucharest Republican exhibition organized in 1985, the National Song Festival in Romania.

The current exhibition proposed by Nicholas Adel, with great sincerity and warmth, is housed in the central hall of Oradea Arcadia Youth Theatre, venue of many such artistic moments,

initiated and sponsored by the director of the establishment , the man with wide opening to beauty, Marius Aron.

The exhibition space houses approximately fifty works, oil paintings on cardboard, canvas and watercolors. The thematic work focuses on two major areas of painting: landscape and still life. The landscape, inspired by the complete geography of the Transylvanian area, shows the segments of nature from Bihor plain ending with the mountainous surroundings of Cluj.

The colors used in Nicholas Adel's paintings emit a boundless calm and peace of mind. Still life, focused solely on the world of flowers, of those cultivated by the artist in the garden surrounding his ivory tower and creative heart of the Apuseni Mountains, but also the spontaneous flora, is the second realm of introspection for the artist.

Both issues are addressed with simplicity and honesty. The visual expression is real, undisguised. The drawing is subordinated to the color.

The chromatic keyboard is vivid, warm and especially calm, balanced and harmonious. The artist has mastered the science of complementary colors. The aunt of his pen is sometimes detached, safe, transparent and diaphanous sometimes, other times vigorously, taking full advantage of the dense, pasty colors. Along with tranquility and calm, the paintings invite to meditation.

Having as an artistic education something that literature likes to call "free studies", Niculae Adel embraced art with honesty, considering it a therapy. The artist found A rewarding way to experience this part of life with calm and wisdom. He is aware of the position he approached the realm of art and asserts a respect with dignity. It is worthy of note the elegant way he presents his works in the exhibition.

Vasile Sarca, Seasons and flowers. The Painting exhibition by Adel Niculae, Arcadia Theatre, April 2006, "Realitatea Bihoreană" Year VI, no. 1671, April 4, 2006, p.5

In the 53 paintings that Niculae Adel offers to the public we feel a deep love for beauty, for the representation of nature in a

refined color abundance. Landscapes and flowers are the themes of inspiration that focus an entire lyricism that invites to reverie and contemplation. It is an unitary exhibition, an atmosphere of poetry, balance, a true color therapy.

Crăciun Parasca, in "Jurnalul bihorean", 2006, Year XIV, no. 3748, p. 9

If we are fortunate to have the sacred model of the holy family of Nazareth for the passing earthly life, it should also be the illustrative model for all the "families" in the world. The artists guild, in the concern of the other artistic community would have such a blessed and imperishable earthly greatness. Under the lasting seal, is every single one of those who have the courage and blessing to comply to the exercise, not only contemplative, to the ascetic ascent of the staircase which leads to the joy of artistic fulfillment. And because under the seal of mystery is the heart and the mind of the chosen spirit, elevated, we feel that the only thing that remains is to marvel, admire and be surprised, impressed; to enjoy in deep contemplation and appreciation over the artistic and human phenomenon he produces, with passion, responsibility and sacrifice.

The recapture of the creative work of these personalities remains exceptional, among us, in our immediate area, intimate and aesthetically, it is a blessing.

The artistic creation, of an aesthetic and a special spiritual relevance, but also of a serene freshness in color and theme, is the suggestive painting of the distinguished artist Nicholas Adel, the creative man shaped at the calling of the specific spiritual "resonances" which dwell in his generous spirit and also in the fundamental sacrament of the love for beauty, found in traditional art schools and art education of Oradea.

Today, Niculae Adel is at the age of accomplishments, THE MAN who, possessed by a noble profession since he was young, often turns, his laboratory, his office from the medical world, in a painting workshop, in a creative sanctuary - Admirable.

In addition to the professional life in the field of medicine, Adel Niculae was and still is a convinced family man. He responded

generously to appeals and commands of his inner spirit and, with his illuminated maturity, brings in the sanctuary of his life, and ours, the lovers for beauty, the relevant sense of human beauty and freedom of the human spirit, expressed through landscapes, still life or through the sensible creations with flowers, especially wild flowers.

In Niculae Adel's pictorial creation we find that he is more a self-taught painter, a bit of the perceptivity and originality of Grigorescu or Luchian painting.

If he had followed the high academic schools of art, to refine his talent and if he had abandoned the modern life in a provincial town, Adel could have seriously competed, through his painting with numerous Romanian contemporary painters through a professional study under the national and universal values.

Otherwise, the artist Adel is a true "MAN", a true creator, a man who knows his artistic perfection toward which he tends, being content with a decent attitude of a brush master.

Cornel Durgheu, Personal Exhibition Niculae Adel, Arcadia Theatre, 8 X 2009

Like impressionist painters, the sensitivity of the artist resonates to the greatness and beauty of the views offered by nature; the artist works outdoors and implements on his canvas spontaneous impressions perceived in nature, immortalizing the instants from the existence of landscape, being concerned with light and color changes produced by seasons or different times of the day ...

Whether it's about pure landscapes with hills, mountains, trees or forest edges or animated scenery of farmhouses or the slender silhouette of the churches, the artist has the ability to feel the soul of nature, giving us a poetic reality transfigured by his own sensibility. Quoting Turner, it can be said that, also in the case of the artist Adel Niculae, "every glance on the nature brings a new level of artistic refinement."

A distinct place in the creation of the artist is occupied by the urban landscape that renders, in a plastic constructivist manner, the atmosphere of some streets or houses in Oradea, Criș bank or the Castle from Șuncuiuș.

The second major sphere of interest – still life with flowers, also reflects the sensitivity and creative imagination of the artist. They are pictorial poems that celebrate life through flower, the most fragile and fleeting miracle of all creations of nature.

What impresses in his artwork is the serene brightness, its range of colors, a musicality of color harmonies derived from the orientation towards the field of warm colors. The recent exhibition reflects the profile of an artist who has reached his full creative maturity, being the guarantee of its future achievements.

Agata Chifor, in "Jurnalul de dimineață", Year II, no. 363, 5 XI, 2010, Personal Exhibition "Plastic Reverberations", Arcadia Theatre Oradea, 2 XI 2010)

Painter of nature and flowers, Niculae Adel has an outstanding contribution to the definition of landscape painting, addressing with the same ease still life or abstract composition. Both landscape and workshop compositions reflect the artist's lyrical vision, passing to the viewer a particular feeling of freshness, vitality and joy, love for nature and color of their creator.

Agata Chifor in "Crișana" no. 6594, 18 X 2012, p. 2, Personal Exhibition "Fascination of Color", Art Gallery Oradea, 16 X 2012)

With the first passing in front of the exhibits you remain under the impression, later strengthen, that you are standing before a mature artist, a master of the craft, author of delicate poetic confessions ...

Adel's work ... invites you to gaze upon. and by doing so you feel calmer. He doesn't use strong colors, everything is full of lyricism. The drawing is well led, the angle is well "read" the color is put where it belongs with great talent and artistic knowledge, and the result is the painting in which you find an incredible beauty ...

Stelian Vasilescu, The confessions of *Niculae Adel*, "Familia", II, 1984, Year XX, no. 2, p. 15

FASCINATION OF COLOR

THE PAINTING OF ARTIST NICULAE ADEL

ABSTRACT

Oradea's representative painter, Nicolae Adel has shaped a unique plastic profile, as a result of a rich creative activity. Originally from Prahova, adopted by Oradea, the artist received the guidance of the famous painter Kristóffi János, being one his favorite disciples. The painter expresses in his entire work the option for landscape and still life, constants of his creation. Individualized through a warm range of colors, the artist contributed to the enrichment of the painting dedicated to the Transylvanian landscape.

The artist's main vocation is the landscape. In this area, the artist falls within the great tradition of modern Romanian painting illustrated by Grigorescu, Andreescu, Luchian, being a follower of a lyrical vision of nature. The poetic vision of reality is evident in bright and warm colors, which are in a perfect balance with cool colors.

In terms of thematic, the works of Nicolae Adel render the Transylvanian landscape with its village houses and churches, the charm of rivers or forest edges, and still life with flowers, fruits and vegetables.

Painted in bright and gentle colors, the landscapes suggest an atmosphere of quiet contemplation and dreaming: *Căpițe (Reeks)*, *Iarna la Dealul Negru (Winter at the Black Hill)*, *Peisaj Montan, (Mountain Landscape)*, *Peisaj de toamnă (Autumn Landscape)* etc. As landscape painter the artist has a clear preference for rich autumn colors: *Peisaj de toamnă în Finlanda (Autumn Landscape in Finland)*, *Pădure de mesteceni (Birch forest)*, *Pădure la Bratca (Forest in Bratca)* etc.

A distinct field in the artist's creation is the urban landscapes depicting streets or houses in Oradea, buildings on Crișului bank, the Castle from Șuncuiș. The urban landscapes reflect the artist's

interest in the old part of Oradea. Relevant in this respect are: *Sinagoga (The Synagogue)*, *Pasarelă pe Criș (The Bridge on the River)*, *Iarna pe Criș (Winter on the River)*, *Primăria (The City Hall)*, *Strada Plevnei (Plevnei Street)*. Passionate about aquatic landscape, Niculae Adel renders its specific transparency and poetry, describes the vegetation on the banks, the sky, the Sun and the trees reflection on the water surface (Series on: *Cris Landscapes*, *Landscape in Finland*, *Tinca Landscape*, *The Danube Landscape*).

Still life with flowers, fruits and vegetables are painted with the same bright and warm range of colors. These true pictorial poems occupy a privileged place in the overall creation. The flower bouquets impress with naturalness and the sensitivity. Series of wild flowers, but also the bouquets of roses, lilies, peonies, tulips, poppies are distinguished by charm and grace.

The artist approached an abstract style in topics such as: *Anniversary*, *Fish*, *Waterfall*, *Birds nest*, *Bonfires*, *Perpetuum*, *The scale of values*.

Due to a constant effort, the result of decades of creation, Niculae Adel made hundreds of paintings, being considered one of the most prolific painters of Oradea as his master Kristóffi .

Recently created paintings illustrate the color sensitivity and changes in his style. Especially the *Autumn landscape* series highlight the richness and diversity of color palette. Other works as *Drăgești Landscape*, *The Waterfall* show progress toward a synthetic painterly style with broad strokes and the abandoning of insignificant details.

Painter-poet of landscape and flowers, Niculae Adel has an obvious preference for moments of poetry in nature. Symbols of love for nature, life, color and light, the works of Niculae Adel are in resonance with the deepest aspirations of beauty, harmony and purity of the human soul.

FASCINATION POUR LA COULEUR L'OEUVRE DU PEINTRE NICULAE ADEL

RÉSUMÉ

Peintre représentatif d' Oradea, Niculae Adel a un profil plastique unique, originale, résultat d' une riche activité de création. Le peintre, disciple du maître Kristóffi János exprime dans toute sa création l' option pour le paysage et la nature morte, les deux constantes de sa peinture. Individualisé par la gamme des couleurs chaudes, l' artiste a contribué à l' enrichissement de la peinture du paysage de la Transylvanie.

La vocation principale du peintre est le paysage. Dans ce domaine l' artiste s' inscrit dans la grande tradition de la peinture roumaine moderne illustrée par Grigorescu, Andreescu, Luchian, étant l' adepte d' une vision lyrique de la nature. La vision poétique de la réalité est évidente dans les couleurs vives et chaudes, dans un équilibre avec les couleurs froides.

D' un point de vue thématiques, les oeuvres de Niculae Adel représentent la beauté du paysage de la Transylvanie avec des maisons et des églises de village, le charme des fôrets et des rivières ou des natures mortes avec des fleurs, des fruits et des légumes.

Peints en couleurs vives, doux, les paysages suggèrent une atmosphère de rêve: *Meules de foin, Paysage d' hiver à Dealul Negru, Peisage du montagne, Peisage d' automne, Vue de Bratca*. L' artiste a une nette préférence pour les couleurs riches de l' automne dans des oeuvres espressives comme *Paysage d' automne en Finlande, Fôret de bouleaux, Fôret a Bratca* etc.

Un domaine distinct dans la création du peintre est le paysage urbaine avec des rues ou des maisons, les banque du Criș et les bâtiments anciens de la ville: *La Synagoge, Le Pont sur la rivière, Paysage d' hiver sur la rivière, La Rue Plevnei*.

Passioné des paysages aquatiques, Niculae Adel décrit la transparence de l' eau, la végétation sur les banques, les réflexions

du ciel, du soleil et des arbres sur la surface de l' eau: La série des *Paysages sur Criș, Paysage en Finlande, Paysage de Tinca, Paysage du Danube*.

Les natures mortes avec des fleurs, des fruits et des légumes sont peints avec la même palette lumineuse et chaleureuse. Véritables poèmes picturaux, elles occupent une place privilégiée dans toute la création.

Les bouquets se distinguent par la sensibilité et le caractère naturel avec elles sont peintes. La série des *fleurs sauvages, les bouquets de roses, des lis, des pivoines, des tulips, des pavots* se distinguent par charme et grâce.

L' artiste s' approche de style abstrait dans des sujets comme *Anniversaire, Poisson, Chute d' eau, Niche avec oiseaux, Feu de camp, Perpetuum, Echelle des valeurs* etc.

Grâce à un effort constant, résultat des décennies de création, Niculae Adel a fait des centaines des tableaux, ayant considéré, comme son maître Kristóffi János, l' un des plus prolifiques peintres d' Oradea.

Les peintures récentes mettent en évidence la sensibilité des couleurs et les changements dans son style. La série des paysages d' automne reflètent la richesse et la diversité des couleurs. Autres oeuvres comme *Paysage de Drăgești, Chute d' eau* montrent le progrès vers un style pictural synthétique avec l' abandon des détails insignifiants.

Peintre-poète du paysage et des fleurs, Niculae Adel a une nette préférence pour les moments poétiques dans la vie de la nature. Symboles de l' amour pour la nature, la vie, la lumière et les couleurs, les oeuvres du peintre Niculae Adel sont en résonance avec les plus profondes aspirations de beauté, de l' harmonie et de pureté de l' âme.

A SZINEK VARÁZSA NICULAE ADEL FESTŐ MUNKÁSÁGA

ÖSSZEFOGLALÁS

Niculae Adel, a nagyváradi festészet egyik jellegzetes alakja, a gazdag alkotói tevékenysége eredményeként kirajzolódik eredeti, jól elkülöníthető műanyagprofilja. Prahova vidékéről származik és örökbefogadás útján kerül Nagyváradra, ahol az ismert festő Kristóffy János egyik kedvenc tanítványa aki az útját igazgatja. A festő minden művében kifejezésre jut a táj és a csendélet választása, amelyek alkotásainak állandó témái. Meleg színskála teszi egyedivé a művészt, aki hozzájárult a erdélyi tájkép-festészet gazdagításához.

A festő legfőbb elhivatottságát a táj képezi. Ezen a területen a művész a modern román festészet művészei - Grigorescu, Andreescu, Luchian- által bemutatott hagyományba illeszkedik, mivel a természet lírai látásmódjának elkötelezettje. A valóság költői szemlélete kitűnik a világos meleg színek használatából, amelyek kiegyensúlyozott arányban vannak a hideg színekkel.

Tematikai szempontból Niculae Adel munkái az erdélyi falusi házakat és templomokat, a vízfolyások vagy erdősélek varázslatos tájait mutatják be, de virág, gyümölcs és zöltség csendéleteket is.

Az általa festett világos, szelíd színekben bemutatott táj békés, elgondolkodtató és álmodozó hangulatot áraszt (*Szénakazal, Dealul Negru téli táj, Hegyi táj, Őszi táj, Barátkai kilátás*). Mint az évszakok tájképfestője, a festő munkáiban nyilvánvalóan kitűnik az őszi színeinek gazdagsága iránti preferenciája, ilyen témájú festményei színvilágának kifejezőereje óriási: *Finnországi őszi táj, Nyitfaerdő, Barátkai erdő*.

A festő alkotásának jól elkülöníthető területét képezik a városi tájképek, amelyek Nagyvárad utcáit vagy házait ábrázolják, valamint a körösparti épületeket, a Sonkolyosi kastélyt. A városi tájképek a festő Nagyvárad óvárosa iránti érdeklődését tükrözik. Erre

vonatkozólag kiemelkedő alkotások a *Zsinagóga*, *A Körös feletti gyaloghíd*, *A körös Telen*, *Polgármesteri Hivatal*, *Plevna Utca*. Niculae Adel festőművész vízi táj iránti szenvedélyéből kifolyólag visszaadja a képeiben az átlátszóságot és sajátos költőiséget, leírva a parti növényzetet, az ég, a nap és a fák tükröződéséta víz felszínén (*Körösmenti tájak sorozata*, *Finnországi táj*, *Tenkei tájak*, *Dunai táj*).

A virág, gyümölcs és zöldségcsendeletek ugyanazzal a meleg és világos színezettel vannak megfestve. Valóságos *festészeti költemények*, amelyek kiváltságos helyet foglalnak el a művész alkotásainak összességében.

A *virágcsokrok* annyira természetesek és érzékenyek, hogy szinte meghatódunk tőlük. A *mezei virágok* sorozat, de a rózsa, liliom, bazsarózsa, tulipán, mákvirág-csokrok is elkülöníthetőek mivel annyira bájosak és kecsesek.

A művész az absztrakt stílust is megközelítette a következő témákban: *Évforduló ünneplése*, *Hal*, *Vizesés*, *Madárfeszek*, *Napfogyatkozás*, *Tábortűz*, *Örökmozgó*, *Értékrendl.*

Az évtizedek során át tartó állandó alkotói erőből kifolyólag Niculae Adel több száz festményt festett, ezért a mesteréhez Kristoffihoz hasonlóan az egyik legtermékenyebb nagyváradi festő.

A közelmúltban festett alkotásainak darabjait a művész színek iránti érzékenysége de a stílusában bekövetkezett változás is jellemzi. Főleg az *Ősznek* ajánlott tájkép sorozatban a palettán található színskála gazdagsága és változatossága tűnik ki. Más munkáiban, mint: *Drágcsékei táj*, *Köröspart*, *Vizesés* szintetikus festői stílus irányába történő fejlődését mutatja be, a részletes ecsetkezelés és a jelentéktelen részletektől való eltekintés jellemzi.

A táj és a virágok festő-költője, Niculae Adel, nyilvánvaló előnyben részsíti a természet életében található költői pillanatokot. Niculae Adel festő műveiben a természet, az élet, a színek és a fény iránti szeretete összecseng a szépség, harmónia és az emberi lélek tisztasága utáni legmélyebb vágygal.

FARBFASZINATION – DAS WERK DES KÜNSTLERS NICULAE ADEL ZUSAMMENFASSUNG

Darstellender großwardeinischer Maler, Niculae Adel konturierte sich ein eigenes, originelles plastisches Profil, als Ergebnis einer reichen Kunsttätigkeit. Ursprünglich aus Prahova, großwardeiner durch Adoption, nutzte die Künstler von der Anleitung des bekannten Maler Kristoff Janos, er sei einer seiner bevorzugten Schüler. Der Maler drückt in seinen ganzen Werk die Option für *Landschaft und statische Natur* aus, Beständigkeiten seiner Kunst. Individualisiert durch eine warme chromatische Gamma, trug der Künstler zur Bereicherung der gewidmeten Malerei der siebenbürgischen Landschaft bei.

Die eigentliche Berufung des Malers bildet die Landschaft. In diesem Bereich ordnet sich der Künstler in der großen Tradition der modernen rumänischen Malerei ein, illustriert von Grigorescu, Andreescu, Luchian, er sei der Anhänger einer lyrischen Vision der Natur. Die dichterische Vision über die Realität ist offensichtlich in den hellen und warmen Farben, die sich in ausgeglichenen Verhältnis mit den kalten Farben befinden.

Aus thematischer Hinsicht, wiedergeben die Arbeiten von Niculae Adel die siebenbürgische Landschaft mit dörfischen Häuser und Kirchen, die Zauberei einiger Wasserläufe oder Waldränder, aber auch statische Natur mit Blumen, Früchte und Gemüse.

Gemalt in leuchtende, milde Farben, weisen die Landschaften auf eine ruhige, betrachtende und träumerische Umgebung hin (*Heuhaufen, Winter bei Schwarzhügel, Gebirgslandschaft, Herbstlandschaft, Bratca-Panorama, usw.*).

Als Landschaftler der Jahreszeiten, hat der Künstler ein offensichtlicher Vorzug für Farbreichtum des Herbst, in Arbeiten von hoher frabiger Ausdruckskraft: *Herbstlandschaft in Finnland, Birkenwald, Wald bei Bratca, usw.*

Ein eigenes Bereich in Kunst des Malers bilden die *städtischen Landschaften* die Straßen oder Häuser aus Großwardein, Gebäuden auf dem Kreischufer, die Burg aus Suncuius wiedergeben. Die städtische Landschaften widerspiegeln die Interesse des Künstlers für den alten Teil von Großwardein. In diesem Sinn sind folgende Arbeiten relevant: *Synagoge, Brücke über die Kreisch, Winter auf die Kreisch, Rathaus, Plevnastrasse*. Begeistert von der aquatischen Landschaft, Niculae Adel wiedergibt die Transparenz und spezifische Dichtung dieser Landschaft, er beschreibt die Vegetation der Ufer, die Himmel-, Sonnen- und Baumspiegelung auf der Wasseroberfläche (die Serie der *Landschaften auf der Kreisch, Landschaft in Finnland, Landschaft bei Tinca I und II, Landschaft bei Ginta, der See, Donaulandschaft*).

Statische Natur mit Blumen, Früchte und Gemüse ist mit gleicher hellen und warmen Farbpalette gemalt. Ware *bildhafte Heldengedichte*, diese belegen einen bevorzugten Platz in der Kunstgesamtheit. Die *Blumenstäuße* beeindrucken durch Natürlichkeit und Empfindlichkeit mit welche diese gemalt sind. Die Serie der *Feldblumen*, aber auch die Rosen-, Lilien-, Pfingstrosen-, Tulpen-, Mohnstäuße unterscheiden sich durch Zauberei und Liebreiz.

Der Künstler sprach den abstrakten Stil an, in Themen wie: *Jahrestag, Fisch, Wasserfall, Vogelnest, Flaumblumen, Lagerfeuer, Perpetuum, Werteskala, Ausbruch*.

Dank einer ständigen Bemühung, Ergebnis einiger Jahrzehnten von Kunst, Niculae Adel hat hunderte von Gemälde geleistet und wird, ähnlich wie sein Meister Kristoffi, als einer der fruchtbaren großwardeinischen Maler betrachtet.

Die Gemälde aus der neulichen Kunst illustrieren sowohl die farbige Sensibilität des Künstlers als auch die in seinen Stil dazwischenkommende Änderungen. Vor allem die Serie der Landschaften gewidmet dem Herbst, die die Reichheit und Vielfalt der chromatischen Palette auszeichnet. Andere Arbeiten wie *Landschaft bei Dragesti*, *Wasserfall* verzeichnen die Entwicklung zu einen synthetischen bildhaften Stil, mit umfangreichen Randlinien und Verzicht auf unerhebliche Einzelheiten. Maler-Dichter der Landschaften und Blumen, Nicolae Adel bevorzugt offensichtlich die Dichtungsmomente des Naturlebens. Liebesymbole für Natur, Leben, Farbe und Licht, befinden sich die Arbeiten des Malers Nicolae Adel in Resonanz mit den tiefsten Schönheits-, Harmonie- und Reinheitsbestrebungen der menschlichen Seele.

Fig. nr. 1. Iarna la Dealul Neagră, pensulație, 40x60cm, 1984

Fig. nr. 2. Peisaj hibernal pe o peninsulă, 40x60cm, 1984

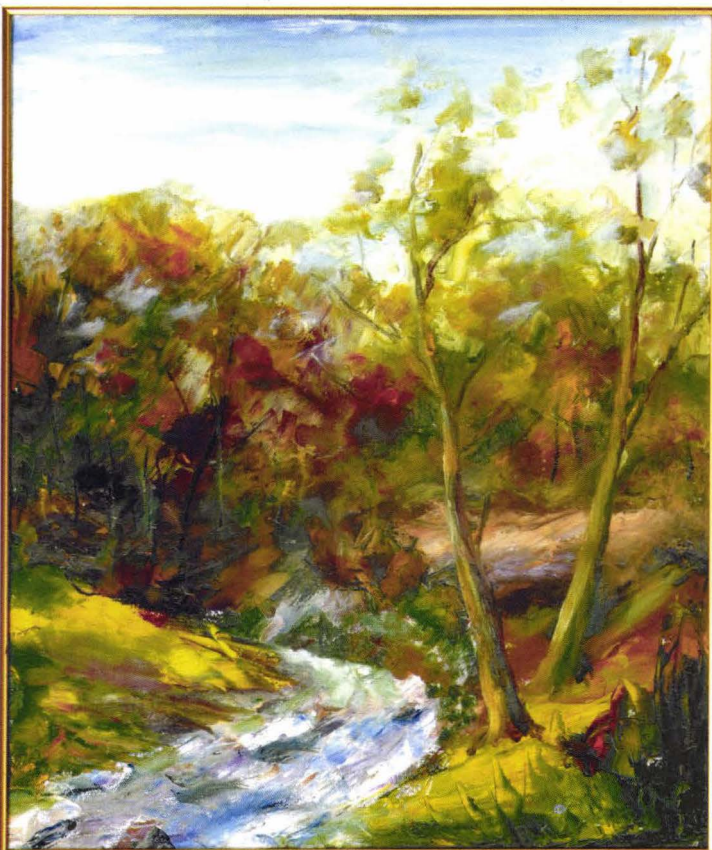
Fig. nr. 3. Căpșuc, 37x48cm, 2007

Fig. nr. 4. Panoramă la Bratca, ulei pe pânză, șpaclu, 40x30cm, 2008

*Fig. nr. 5. Căsuțe la Brățuța,
ulei pe pânză, pensulație, 50x40cm, 2011*

*Fig. nr. 6. Peisaj la Brătuța,
ulei pe pânză, pensulație, 50x40cm, 2011*

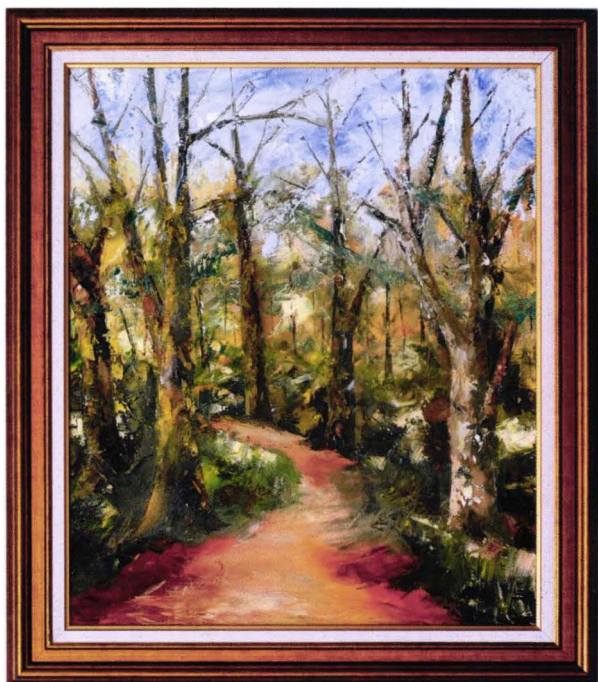
Fig. nr. 7. Peisaj. Biblioteca de Artă, Iași

Fig. nr. 8. Peisaj în plină natură, 40x30cm, 2008

Fig. nr. 9a. Panoramă la Bratca II, ulei pe pânză, șpaclu, 40x50cm, 2012

Fig. nr. 9b. Peisaj de toamnă, ulei pe pânză, șpaclu, 50x40cm, 2012

Fig. nr. 10a. Iarnă în pădurea de mesteceni, ulei pe pânză, șpactlu, 70x50 cm, 2013

Fig. nr. 10b. Iarnă pe Criș X, ulei pe pânză, șpactlu, 50x40 cm, 2013

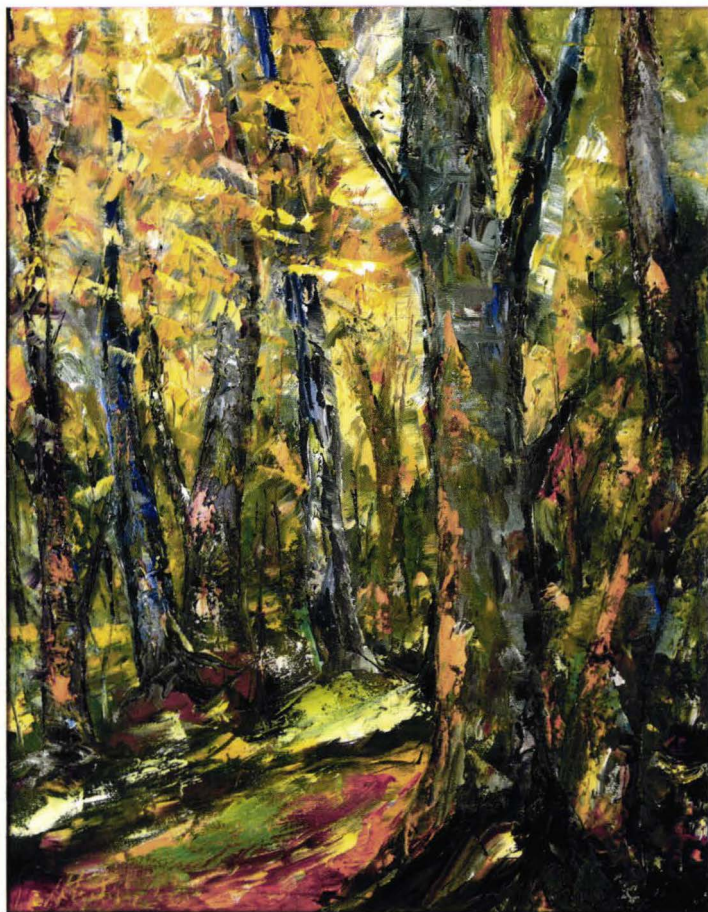
*Fig. nr. 11. Pădure de mesteceni,
ulei pe pânză, șpaclu, 55x45cm, 2012*

*Fig. nr. 12. Peisaj de toamnă în Finlanda,
ulei pe pânză, pensulație, 50x40cm, 2010*

*Fig.nr.13. Pădure la Bratca I,
ulei pe pânză, șpaclu, 40x31 cm, 2012*

*Fig. nr. 14. Pădure la Bratca II,
ulei pe pânză, șpaclu, 48x38cm, 2012*

Fig. nr. 15 a. Peisaj la Drăgești, ulei pe pânză, șpaclu, 30x40cm, 2011

Fig. nr. 15 b. Pasarelă pe Criș, ulei pe pânză, pensulație, 30x40cm, 2010

Fig. nr. 16a. Peisaj pe Criș I, ulei pe pânză, pensulație, 45x35cm ,2007

*Fig. nr. 16b. Peisaj pe Criș II ,
ulei pe pânză, pensulație și șpaclu, 48x38cm, 2008*

Fig. nr. 17a. Peisaj la Tinca I, ulei pe pânză, șpaclu, 50x40cm,

Fig. nr.17b. Peisaj la Ginta, ulei pânză, șpaclu, 50/70 cm 2012

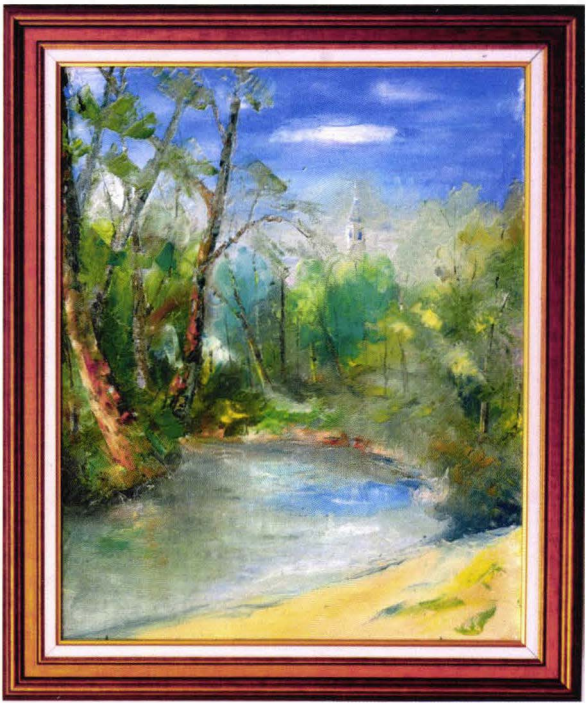

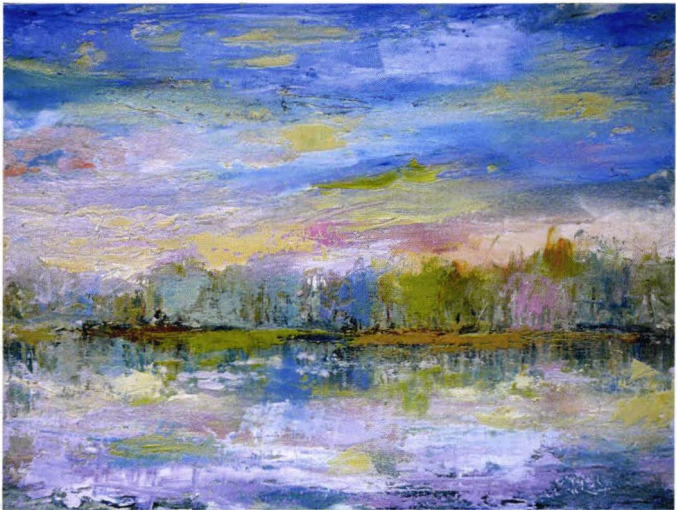
*Fig. nr. 18. Peisaj în Finlanda,
ulei pe pânză, pensulație, 50x40cm, 2010*

*Fig. nr. 19. Inundație,
ulei pe pânză, pensulație, 50x40cm, 2010*

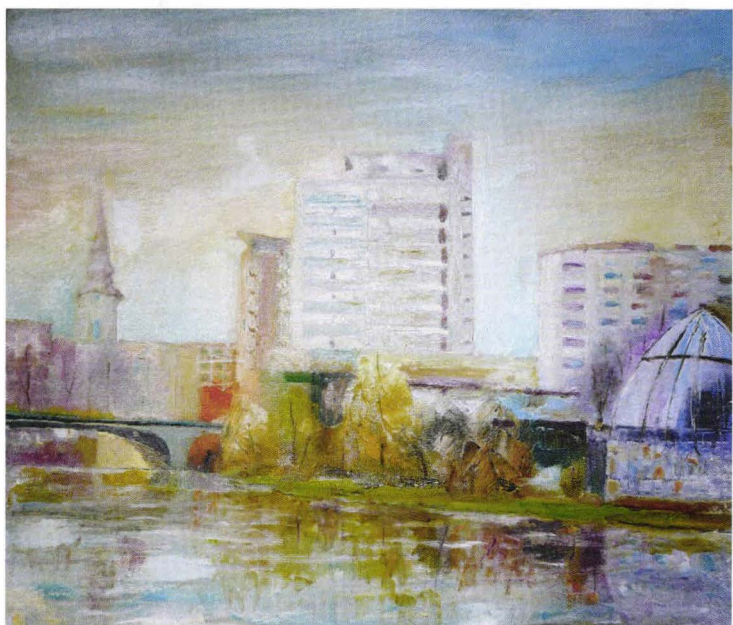
Fig. nr. 20a. Peisaj la Tinca II, ulei pe pânză, șpaclu , 50x40cm, 2012

Fig. nr. 20b. Lacul, ulei pe pânză, șpaclu , 30x40cm, 2012

Fig. nr. 21 a. Sinagoga, ulei pe carton, pensulație, 30x40cm, 2006

Fig. nr. 21 b. Hotel Continental, ulei pe pânză, pensulație, 55x65cm, 2013

Fig.nr.22. Strada Plevnei din Oradea,
ulei pe pânză, bibliotecă distanțată, 35x45cm, 2009

*Fig. nr. 23b. Iarnă pe strada mea,
ulei pe pânză, șpaclu, 50x40 cm, 2012*

*Fig. nr. 23 a. Castelul de la Șuncuiuș,
ulei pe carton, șpaclu, 35x45cm, 2009*

Fig. nr. 24. Flori de câmp I, ulei pe pânză, pensulație, 50x35cm, 2006

*Fig. nr. 25. Flori roz,
șpaclu, ulei pe pânză, 50x40cm, 2010*

*Fig. nr. 26. Flori de câmp II,
ulei pe pânză, pensulație, 50x40cm, 2012*

*Fig. nr. 27. Flori roșii,
ulei pe pânză, șpaclu, 50x40cm, 2010*

*Fig. nr. 28. Flori de câmp III,
ulei pe pânză, pensulație, 50x40cm, 2010*

Fig. nr. 29 b. Gherbera,
ulei pe pânză, șpaclu, 50x40cm, 2012
<https://biblioteca-digitala.ro>

Fig. nr. 29 a. Crini,
ulei pe pânză, ,pensulație, 50x40cm, 2013

Fig. nr. 30 b. Flori de câmp V,
ulei pe pânză, pensulație, 40x30cm, 2013 <https://biblioteca-digitala.ro>

Fig. nr. 30 a. Flori de câmp IV,
ulei pe pânză, pensulație, 50x40cm, 2010

Fig. nr. 31 b. Crizanteme I,
ulei pe pânză, pensulație, 40x40cm, 2007. <https://biblioteca-digitala.ro>

Fig. nr. 31 a. Maci,
ulei pe lemn, oval, pensulație, 23x15cm, 2013

Fig. nr. 32 a. Fructe, ulei pe carton, șpaclu, 13x13cm, 2012

Fig. nr. 32. b. Crizanteme II, ulei pe pânză, pensulație, 40x50cm, 2010

Fig. nr. 33a. Fructe exotice I, ulei pe pânză, pensulație, 35x37cm, 2011

Fig. nr. 33b. Fructe exotice II, ulei pe pânză, pensulație, 35x37cm, 2012

Fig. nr.34a. Natură statică cu vază și fructe, ulei pe pânză, pensulație, 30x40cm, 2011

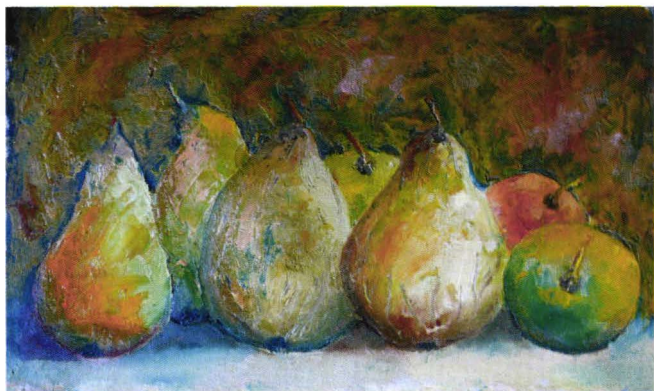
Fig. nr. 34b. Fructe I, ulei pe pânză, pensulație, 35x40cm, 2009

Fig. nr. 35a. Fructe II, ulei pe pânză, șpaclu, 20x27cm, 2012

Fig.nr.35b. Pere, ulei pe pânză, șpaclu, 21x37cm, 2012

Fig. nr.35c. Fructe III, ulei pe pânză, șpaclu, 22x40cm, 2012

Fig.nr. 36a. Fructe IV, ulei pe pânză, șpaclu, 18x18cm, 2012

Fig. nr. 36b. Legume I, ulei pe pânză, pensulație, 23x50cm, 2011

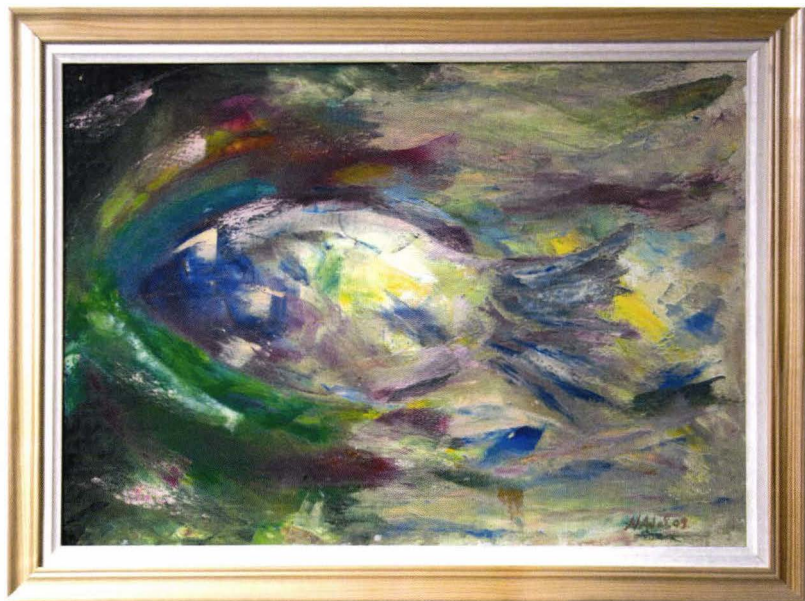
Fig. nr. 37a. Legume II, ulei pe pânză, șpaclu, 16x45, 2012

Fig.nr.37b. Legume III ulei pe pânză, pensulație, 23x50cm, 2011

Fig. nr. 37c. Legume IV, ulei pe pânză, pensulație, 23x50cm, 2011

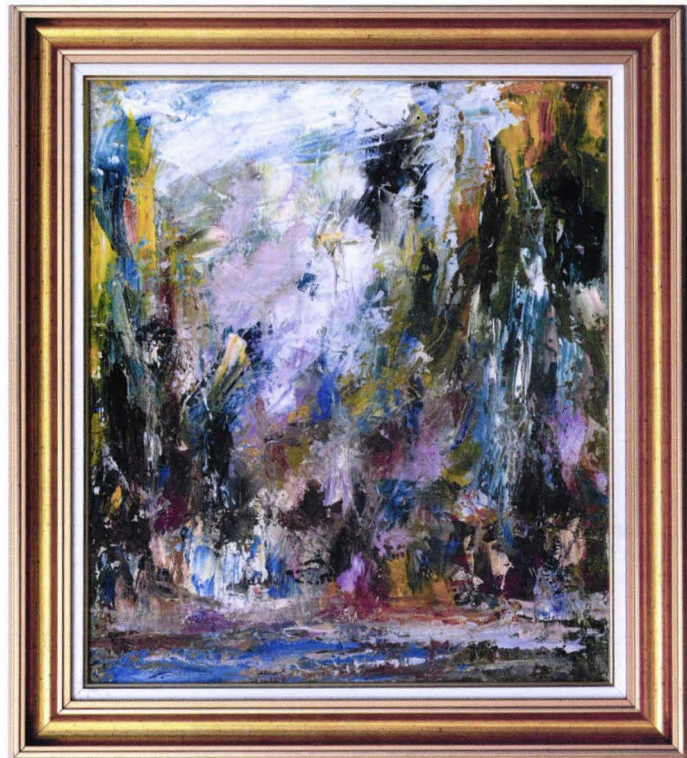
Fig. nr. 38a. Pește, ulei pe pânză, pensulație, 70x50cm, 2009

Fig. nr. 38b. Aniversare, ulei pe pânză, pensulație și șpaclu, 40x30cm, 2008

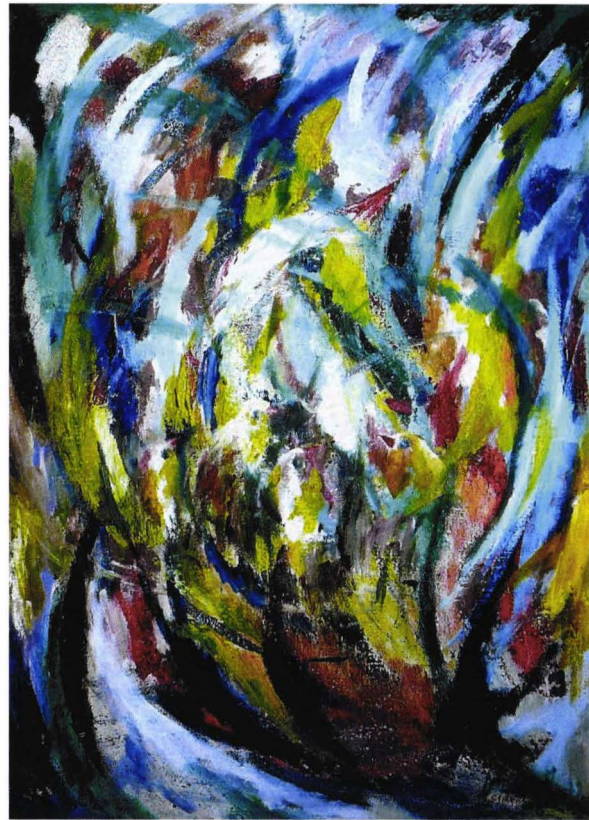
*Fig. nr. 39 b. La margine de câmp I,
ulei pe pânză, spaclu. 50x40 cm. 2012*

*Fig. nr. 39 a. Cascada,
ulei pe pânză, spaclu. 35x40cm. 2012*

Fig. nr. 40 b. La margine de câmp II, ulei pe pânză , pensulație, 50x40cm, 2011

Fig. nr. 40 a. Cuib cu păsări, ulei pe pânză, șpaclu și pensulație, 50x60cm, 2012

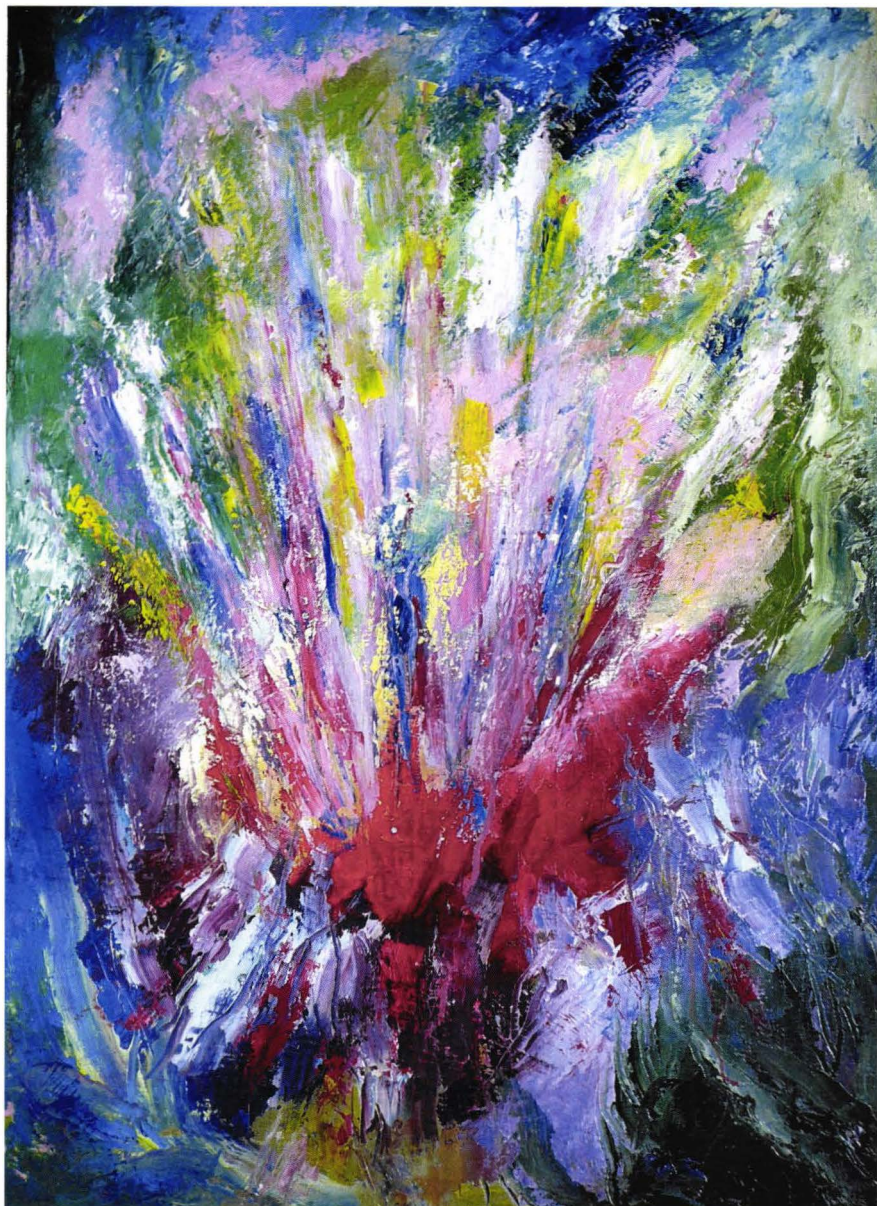

Fig. nr. 41 b. La margine de câmp III,
ulei pe pânză , pensulație, 50x40cm, 2013 <http://biblioteca-digitala.ro>

Fig. nr. 41 a. Flori de puf,
ulei pânză , spaclu, 50/40,cm 2012

Fig. nr. 42. Erupție, ulei pe pânză, șpaclu, 70/50 cm, 2012

EDITURA

rimus

ORADEA, 2013

ISBN 978-606-8318-58-5